Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

ГОД ВЫДАННЯ XXIV

№ 120 (7002)

ПЯТНІЦА 23 МАЯ 1941 г.

ЦАНА 15 КАП.

Сёння ў нумары:

Аб прысваенні воінскіх званняў вышэйшаму начальствуючаму саставу Ваенна-Марскага Флота.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:

Р. Сыркін — Канцылярскі стыль яшчэ не ізжыт.

Створана 11 новых партарганізацый.

Неадкладна завяршыць веснавую сяўбу!

З. Ларысаў — У Сірошцы арыентуюцца на заніжаную сяўбу.

С. Дердзік — За стопудовы ўраджай.

АРТЫКУЛЫ:

А. Матусевіч — Дарога ў будучае.

П. Кавалёў — «Несцерка» (тэатр).

С. Гінзбург — Рашуча ўпарадкаваць скарыстанне металу будаўніцтва.

М. Кацнеленбоген — Планіраванне вытворчасці на мясцовых і рыцых (?) прадпрыемствах.

Г. Каплан — Некаторыя пытанні работы мясцовай прамысловасці і промкааперацыі.

ЗА РУБЯЖОМ:

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі. (Дзённік ваенных дзеянняў).

Войскі генерала дэ-Голя ўступілі ў Сірыю.

Заява Нокса прадстаўнікам друку.

Амерыканцы і англічане эвакуіруюцца з Сірыі.

Датэрмінова выканаем поўгадовы план!

15 мая слаўны калектыў перадавога ў Саюзе металургічнага завода імені Дзержынскага, патрыятычна падлічыўшы свае рэзервы і магчымасці, абавязаўся датэрмінова да 17 чэрвеня выканаць поўгадовы план па выпуску пракату, а за 19 чэрвеня — па выплаўцы сталі. Дзяржынцы абавязаліся таксама за паўгоддзе даць 5 мільёнаў рублёў звышпланавых накапленняў.

У сваім пісьме да ўсіх металургаў краіны дзяржынцы заклікаюць узняць новую хвалю сацыялістычнага спаборніцтва за датэрміновае выкананне поўгадовага плана.

Гэты благародны заклік, прасякнуты пачуццём гарачай любві да сваёй радзімы, да партыі, да вялікага Сталіна, знайшоў жывы водгук. Металургі Савецкага Саюза змагаюцца за тое, каб даць краіне больш чыгуну, сталі, пракату. Метал — гэта станкі, машыны, паравозы, трактары. Метал — гэта гарматы, маторы, самалёты, танкі. Усё гэта неабходна краіне для далейшага ўмацавання яе эканамічнай і абароннай магутнасці.

Зварот дзяржынцаў адносіцца не толькі да металургаў. Ён павінен быць пачуты рабочымі, служачымі, інжынерамі і тэхнікамі ўсіх галін прамысловасці. Краіне патрабуюцца таксама, як і метал, больш станкоў, машын, абутку, тканін, паліва, цэглы, цэменту, шкла. Савецкія людзі павінны ўзняць свае намаганні ў працы, каб вырашыць гэтыя задачы.

Цяжкая прамысловасць усю важнасць выдатнага пачыну дзяржынцаў. Яны пачалі рух за датэрміновае выкананне поўгадовага плана. Іх выдатныя знаходзяць гарачы водгук на многіх прадпрыемствах Савецкай Беларусі. Калектывы рабочых і служачых выпусціліся абавязацельствы выканаць поўгадовы план датэрмінова.

Рабочыя аршанскага механічнага завода «Чырвоны барацьбіт» змагаюцца за выкананне поўгадовага плана да 5 чэрвеня.

Заклік дзяржынцаў падхоплены і на іншых фабрыках і заводах Гомеля. Калектыў Навабеліцкага тэхнічнага ўраўня абавязаўся выканаць поўгадовы план да 20 чэрвеня і даць звыш плана 1000 тон мыла і 600 тон звышпланавых накапленняў.

Калектыў мінскага скурзавода «Большэвік» абавязаўся выканаць поўгадовы план да 23 чэрвеня і знізіць сабекошт прадукцыі на 1 мільён рублёў.

Гэтыя абавязацельствы—яркая дэманстрацыя бязмежнай любві беларускага народа да сваёй радзімы, да партыі, яго няўхільнага імкнення зрабіць краіну сацыялізма яшчэ больш багатай, яшчэ больш моцнай. Кожны завод, кожная фабрыка мае ўсе магчымасці для датэрміновага выканання поўгадовага плана. Шлях да гэтага ўказаў XVIII партыйнай канферэнцыі. Большасць ажыццяўленне рашэнняў партканферэнцыі, умелае выкарыстанне рэзерваў — забяспечаць перамогу. Трэба працаваць па графіку, поўнасцю выкарыстоўваць тэхніку, павышаць прадукцыйнасць працы, строга захоўваць тэхналагічную і працоўную дысцыпліну.

Важным фактарам у барацьбе за выкананне плана з'яўляюцца беражлівыя адносіны да народнага дабра. Эканоміць паліва, электраэнергію, матэрыялы, сыравіну — абавязак кожнага рабочага, работніка і камандзіра прадпрыемства. Трэба ліквідаваць усе віды страт, брак, каб кожны рабочы не толькі выконваў, але і перавыконваў свае заданні. Трэба дабівацца, каб кожны рабочы магчымасць з поспехам выконваў свой поўны (?) план.

Савецкі народ будуе комуністычнае грамадства. Гэтае будаўніцтва адбываецца ва ўмовах напружанай міжнароднай абстаноўкі, калі ўся свет ахоплены пажарам імперыялістычнай вайны. Мы павінны быць гатовы да любых нечаканасцей. Наша гатоўнасць заключаецца ў самаадданай працы на карысць сваёй радзімы. Калі кожны з нас зробіць болей за свае звычайныя нормы, за кожны ўчастак. Калі станкі, дзе машыны на фабрыках і заводах даюць больш прадукцыі, калі кожны дае лепшы паравоз, за руляём трактара, у савецкіх установах, у навуковых лабараторыях інстытутаў — усюды мы павінны змагацца за большыя поспехі ў працы, мацаваць абаронную і гаспадарчую магутнасць краіны, каб адказаць на ўдар ворага двайным і трайным ударам.

Рэзервы патрабе ад нас выхаваць лучшых перамогі над ворагам сёння сваёй працы. Напружваць сілы, выпушчаныя многімі машынамі, калі кожны абавязацельства выкананы, кожная лішняя тона сталі, кожная лішняя тона вугалю, лішні метр тканіны, лішні станок, пара абутку, кожная зберажоная капейка — гэта ёсць звышпланавыя накапленні ў карысць нашай радзімы, гэта — ёсць з'яўляецца (?) ёю ў будучых баях з ворагам.

З імем роднага Сталіна ў сэрцы і на вуснах беларускі народ, як і народ усяго Савецкага Саюза, працуючы над выкананнем гранднёзнага трэцяга пяцігадовага плана 1941 года. Па-большэвіцкі выконваюць рашэнні XVIII партыйнай канферэнцыі, перавыконваюць усе свае абавязацельствы, дабіваюцца новых поспехаў на франтах сацыялістычнага будаўніцтва. Але не спыняючыся на дасягнутым, трэба няўхільна рухацца ўперад.

Таварышы станкабудаўнікі, тарфянікі, работнікі цэментных і цагельных заводаў, таварышы тэкстыльшчыкі, абутнікі, работнікі шкляной і дрэваапрацоўчай прамысловасці! Следуйце выдатнаму пачыну калектыва металургічнага завода імені Дзержынскага, дабівайцеся датэрміновага выканання поўгадовага плана!

АБ ПРЫСВАЕННІ ВОІНСКІХ ЗВАННЯЎ ВЫШЭЙШАМУ НАЧАЛЬСТВУЮЧАМУ САСТАВУ ВАЕННА-МАРСКАГА ФЛОТА

Пастанова Савета Народных Камісараў Саюза ССР

Совет Народных Камісараў Саюза ССР пастанаўляе:

Зацвердзіць прапанову Урадавай Камісіі аб прысваенні воінскіх званняў:

ВІЦЭ-АДМІРАЛ:

Немітц Аляксандру Васільевічу

Окцябрскаму Піліпу Сяргеевічу

КОНТР-АДМІРАЛ:

Абанькіну Паўлу Сяргеевічу

Вдавічэнку Дзмітрыю Данілавічу

Георгіеўскі Івану Аляксандравічу

Елісееву Івану Дзмітрыевічу

Зуйкову Мікалаю Іванавічу

Петроўскаму Уладзіміру Аляксеевічу

Рамішвілі Сямёну Спірыдонавічу

Рагачову Дзмітрыю Дзмітрыевічу

Фадзееву Уладзіміру Георгіевічу

ІНЖЫНЕР-КОНТР-АДМІРАЛ:

Балкашыну Анатолію Іванавічу

Богу Аксеню Іванавічу

Брызгу Еўгенію Іванавічу

Дзмітрыеву Івану Мікалаевічу

Мадысаву Уладзіміру Пятровічу

ГЕНЕРАЛ-МАЕР БЕРАГАВОЙ СЛУЖБЫ:

Благавешчанскаму Івану Аляксеевічу

Дзянісевічу Мікалаю Юліянавічу

Дзмітрыеву Івану Мікалаевічу

Зашыхіну Гаўрылу Савельевічу

Коньшыну Івану Кузьмічу

Маргунову Пятру Аляксеевічу

Некрасаву Барысу Паўлавічу

Петрову Івану Аляксеевічу

ГЕНЕРАЛ-МАЕР ІНТЭНДАНЦКАЙ СЛУЖБЫ:

Гаўрыкаву Паўлу Селіверставічу

Лебедзеву Анатолію Мікалаевічу

Старшыня Савета Народных Камісараў Саюза ССР **І. Сталін**

Кіраўнік Спраў Савета Народных Камісараў Саюза ССР **Я. Чадаеў**

Масква, Крэмль.
21 мая 1941 г.

У Акадэміі навук СССР

Прэмія імені акадэміка В. А. Обручава

Прэзідыум Акадэміі навук СССР устанавіў прэмію імені акадэміка В. А. Обручава. Памер прэміі — 10.000 рублёў. Яна прысуджаецца адзін раз у тры гады, пачынаючы з 1941 г., за лепшую работу па геалогіі Сібіры. Правам атрымання гэтай прэміі карыстаюцца ўсе грамадзяне СССР, акрамя (?) членаў Акадэміі навук СССР, якія скончылі ВНУ або ВТНУ не раней, чым за 15 год да конкурснага года.

На атрыманне прэміі імені акадэміка Обручава падаюцца навуковыя працы, закончаныя на працягу трох год, папярэдніх году яе прысуджэння. Працы могуць быць прадстаўлены навуковымі ўстановамі, групамі вучоных і асобнымі навуковымі работнікамі.

Перад адкрыццём Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі

25 мая ў 12 гадзін дня адбудзецца адкрыццё Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. З 26 мая яна будзе адкрыта штодзённа з 9 гадзін 30 мінут да 23 гадзін 30 мінут. Вылучана 600 экскурсаводаў і перакладчыкаў.

У выставачных павільёнах падбраны ўжо шматлікія экспанаты калгаснікаў, выставак, якія прыбываюць на выстаўку.

У цэнтрыльным павільёне экспазіцыі наступныя агульныя экспазіцыі вялікага гарадка. Ішоў «Дзіцячых садоў» закончыўся будаўніцтва павільёна «Дзіцячы сад». Тыповы будынак разлічан на 50 дзяцей. Тут будзе дэманстраравацца вопыт работы дзіцячага сада калгаса імені Леніна, Кірсанаўскага раёна, Тамбоўскай вобласці.

У жывёлагадоўчы гарадок штодзённа прыбываюць новыя партыі жывёлы. Адну з канюшань занялі коні, прывезеныя на выстаўку з калгасаў Узбекістана. За

(ТАСС).

Універсальны газагенератарны трактар

ЛЕНІНГРАД. Усесаюзны навукова-даследчы інстытут механізацыі тарфяной прамысловасці па прапанове інжынера Н. С. Канцавога ўнёс у канструкцыю газагенератарнага трактара ХТЗ рад змяненняў. Яны дазваляюць машынам працаваць не толькі на чурках, але і на тарфяных брыкетах.

Выпрабаванні рэканструіраванага трактара далі добрыя рэзультаты. Ён працаваў 250 гадзін на кавалкавым торфе з абсалютнай вільготнасцю да 37—45 процантаў і зольнасцю да 7 процантаў. Трактар з поспехам працаваў і на торфе зольнасцю да 10—12 процантаў.

Магутнасць, якую развіваў пры гэтым трактар, не ніжэй звычайнай, якая атрымліваецца пры сухім драўляным паліве.

Работа трактара на торфе ў чатыры з лішнім раза таннеі, чым на газе, і ў два разы, — чым на драўляных чурках. Толькі адно торфапрадпрыемства «Тесово», якое мае 50 трактараў, зможа атрымаць за год сотні тысяч рублёў эканоміі.

(ТАСС).

НАШ АДКАЗ ДЗЕРЖЫНЦАМ

Зварот калектыва перадавога металургічнага завода імені Дзержынскага аб датэрміновым выкананні поўгадовага плана сустрэў жывы водгук сярод рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў мінскага скурзавода «Большэвік».

У цэхах завода адбыліся агульныя сходы, прысвечаныя заклікам дзяржынцаў. Калектыў адзернагарбарнага цэха абавязаўся выканаць поўгадовы план да 17 чэрвеня і ажыццявіць рад новых арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў. Гэтыя цэх працуючы па графіку, завязваў за заводам сваю падрыхтоўку (?), працуючы па графіку, завязаў за завод ўсталяваць (?) сыр (?) і заваў знешнім за трыманне яго на працягу ўсяго года. Механічны цэх абавязаўся за 10 чэрвеня закончыць праграму трэцяга квартала. Калектыў завода абавязаўся выканаць поўгадовую праграму па ўсёй валавой прадукцыі да 23 чэрвеня і дабіцца на знежэння сабекошту на 1 мільён рублёў.

Б. І. НЕГНЕВІЦКІ, дырэктар мінскага скурзавода «Большэвік».

І. А. МІХНОЎ, сакратар партбюро.

Датэрмінова выканалі вытворчую праграму

ГОМЕЛЬ. Слаўны пачын дняпрадзяржынскіх металургаў знайшоў гарачы водгук сярод рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў фабрыкі «Пралетарская перамога». Калектыў фабрыкі выканаў план перапрацоўкі да 22 чэрвеня. 21 мая завод датэрмінова выканаў план па вытворчасці.

***

Першым па Дняпра-Дзвінскаму рачному параходству 21 мая закончыў майскі план перавозак параход «Ульянаў» (капітан тав. Іпаценка). За 20 рэйсаў параход зэканоміў звыш 15 тон паліва. Калектыў парахода ... на 100,2 проц. плана. Замест 85,8 проц., прадугледжаных планам, 96,1 проц. усёй выпушчанай прадукцыі з'яўляецца першасортнай.

БАБРУЙСК. Калектыў бабруйскай швейнай фабрыкі імя Сталіна 20 мая выканаў пяцімесячную вытворчую праграму. Выпушчана гатовай прадукцыі на 3.340 тыс. рублёў — на 100,2 проц. плана.

Датэрмінова выканаў пяцімесячную вытворчую праграму таксама машынабудаўнічы завод імені Сталіна.

Вясеннія іспыты ў школах

МОЦНЫЯ ВЕДЫ

У вестыбюлі школы погляд прыцягваюць лозунгі: «Здадзім іспыты на «добра» і «выдатна!», «Жыць так, каб радзіме быць карысным!».

Чым-жа іменна карысны радзіме тыя, хто, апрануўшыся па-святочнаму, ва ўзбуджаным настроі, яшчэ і яшчэ раз прачытаўшы гэтыя змястоўныя словы, зараз накіроўваецца ў класныя пакоі на іспыты?

Яны — падросткі, юнакі і дзяўчаты — ужо карысны радзіме тым, што вучацца на «выдатна» і «добра», удзельнічаюць у грамадскім жыцці, набываюць навыкі сацыялістычнага агульнажыцця, працы.

Іх клапатліва сустракаюць у школе, але да іх і патрабавальны. Год яны вучыліся, напружана працавалі, а зараз ім трэба паказаць свае веды. Не выпадкова памяткі навучаючымся, размешчаныя на відных месцах яшчэ ў пачатку чацвёртай чвэрці, настойліва напамінаюць: «Паўтары добра ўсё, што вучыў у гэтым годзе. У часе падрыхтоўкі да іспытаў і ў дні іспытаў сачы за выкананнем рэжыма дня. Прыходзь на кожны іспыт дакладна па раскладу, адпачыўшым і спакойным».

...5-ты «Б» клас. Ідуць іспыты па беларускай мове. Упэўнена, цвёрда адказвае вучань Хоміх. Ён вызначае паняцце аб неазначальнай форме дзеяслова, ілюструе яго мноствам яркіх і разнастайных прыкладаў, упэўнена робіць граматычны разбор сказа. Так адказваюць многія. Але вось перад экзаменатарамі стаіць вучань Міша Ліпшыц. Аб ім многа клапаціліся ў школе, але абыякавымі да яго паводзін і вучобы былі бацькі. Міша іспытаў па беларускай мове не вытрымаў.

У 5-м «А» класе ў гэты час праходзілі іспыты па арыфметыцы. Ля дошкі вучань Леонаў. Лаканічныя і дакладныя адказы сведчаць аб яго цвёрдых ведах, уменні матэматычна мысліць.

Гэта — леташнія чатырохкласнікі. Адчуваецца, што ў малодшых класах яны атрымалі добрую, усебаковую падрыхтоўку, таму і лягчэй вучыцца ў старшых класах.

— Аснова ведаў, — гаворыць завуч школы Еўгеній Самойлавіч Любін, — закладваецца іменна ў малодшых класах. Вось чаму мы ўдзяляем ім асаблівую ўвагу.

Пацвярджэннем гэтаму служаць аб'ектыўныя лічбовыя паказальнікі. Перад намі кантрольныя дыктанты на іспытах вучняў 4-га «Б» класа па рускай мове, дзе працуе вопытная, добрасумленная настаўніца Елена Васільеўна Гайдукевіч. З 35 вучняў 19 напісалі дыктант на «выдатна», 9 — на «добра», 6 — на «пасрэдна» і 1 — на «дрэнна».

Некалькі лічбаў — рэзультатаў іспытаў у старшых класах школы. З 26 дзевяцікласнікаў 21 атрымалі па хіміі выдатныя і добрыя ацэнкі. У гэтых, здаецца, сухіх лічбах — сэнс узмоцненай, напружанай работы вучняў і настаўнікаў.

Цікава таксама азнаёміцца з сачыненнямі вучняў восьмых класаў. У іх сказваецца культура мовы навучаючыхся, асмысленае ўспрыняцце сацыяльна-палітычнай мэтанакіраванасці і мастацкіх асаблівасцей літаратурных твораў. Вучаніца Лена Ракава ў сачыненні «Як вучыўся і чаму навучыўся Мітрафанушка» талкова, лагічна расказала аб гніласці дваранскай сістэмы XVIII стагоддзя, якая параджала ханжаства, бесчалавечнасць, невукаў тыпу Мітрафанушкі.

Вучаніца Ала Агеева ў сачыненні на тэму «Смеласць Вуліча і Печорына і смеласць герояў совецкай краіны» ўдала скарысталa вядомыя словы пісьменніка-большэвіка Н. Астроўскага аб тым, што жыццё чалавеку даецца адзін раз і пражыць яго трэба так, каб не было мучыцельна балюча за бязмэтна пражытыя гады, каб не паліла ганьба за мелкае, подленькае.

На тварах настаўнікаў і вучняў мы бачылі некаторае хваляванне. У ім адлюстроўвалася пачуццё адказнасці, усведамленне ўсёй сур'ёзнасці моманту. Добрыя пачуцці, добрыя хваляванні.

А. МІНЬКОЎ.
М. ВАРАНЕЦКІ.

4-я мінская сярэдняя школа
ім. С. М. Кірава.

ДЭКАДА АРМЯНСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ Ў МАСКВЕ

Заключны вечар у Калонным зале Дома саюзаў

З вялікім поспехам прайшлі ў Маскве вечары дэкады армянскай літаратуры. З адною з старадаўнейшых літаратур свету — літаратурай армянскага народа і творчасцю лепшых сучасных пісьменнікаў Арменіі яшчэ бліжэй азнаёміліся чытачы Масквы.

20 мая ў Калонным зале Дома саюзаў адбыўся заключны вечар дэкады. Сабралася больш 1.500 чалавек, горача вітаўшых буйнейшых дзеячоў літаратуры брацкага армянскага народа.

У прэзідыуме — сакратар ЦК КП(б) Арменіі тав. Карапецян, удзельнікі дэкады на чале з паэтам Авецікам Ісаакянам, маскоўскія і ленінградскія пісьменнікі і літаратуразнаўцы.

Вечар адкрыў уступным словам акадэмік А. Талстой. Вялікую цікавасць выклікаў даклад акадэміка І. Орбелі, паведаміўшага малавядомыя факты з многавяковай гісторыі армянскай літаратуры.

Літаратурнае аддзяленне вечара адкрыў цёпла спатканы Авецік Ісаакян. Затым з чытаннем сваіх вершаў на армянскай і рускай мовах выступілі ўдзельнікі дэкады Наіры Зар'ян, Гегам Сар'ян, Гурген Боран і Рыпсіме Пагосян. Пераклады чыталі маскоўскія паэты В. Звягінцава, А. Безыменскі і В. Дзяржавін.

Вечар закончыўся вялікім канцэртам, у якім прынялі ўдзел відныя майстры мастацтваў Масквы і Ерэвана.

20 мая. (ТАСС).

У апошнюю гадзіну

ВОЙСКІ ГЕНЕРАЛА ДЭ ГОЛЯ ЎСТУПІЛІ Ў СІРЫЮ

НЬЮ-ЙОРК, 22 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Юнайтэд Прэс, радыё-кампанія «Калумбія бродкасцінг» перадае, што, паводле заявы радыёстанцыі ў Браззавіле (Французская Экватарыяльная Афрыка), войскі генерала дэ Голя ўступілі ў Сірыю. Радыёстанцыя паведаміла, што адзін сірыйскі полк ужо далучыўся да войск дэ Голя.

ЗАЯВА НОКСА ПРАДСТАЎНІКАМ ДРУКУ

НЬЮ-ЙОРК. 22 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Асошыйтэд Прэс, марскі міністр ЗША Нокс у гутарцы з прадстаўнікамі друку заявіў, што марское міністэрства адправіла ў Англію каля палавіны ўсіх самалётаў, пастаўленых прамыслоўцамі ваенна-марскому флоту ў мінулым годзе. Указаўшы далей, што зараз міністэрства прадаўжае прытрымлівацца прыкладна такой-жа прапорцыі, Нокс адзначыў, што марское міністэрства з вялікай цікавасцю адносіцца да пераабсталявання грузавых суднаў у невялікія авіяносцы, якія будуць скарыстаны для аховы амерыканскага гандлёвага суднаходства.

АМЕРЫКАНЦЫ І АНГЛІЧАНЕ ЭВАКУІРУЮЦЦА З СІРЫІ

ЛОНДАН, 22 мая. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае з палесціна-сірыйскай граніцы паведамленне, у якім гаворыцца, што амерыканцы і англічане прадаўжаюць эвакуіравацца з Сірыі ў Палесціну. Далей у паведамленні ўказваецца, што пасля таго, як стала вядома аб прыбыцці за апошнія два дні новых германскіх самалётаў у Тадмор (Пальміра) і Дамаск, англійскія самалёты пад кіраўніцтвам англійскіх і французскіх лётчыкаў бамбардыравалі германскія машыны на аэрадромах. У рэзультаце бамбардыроўкі ўзніклі вялікія пажары.

Па Мінску і рэспубліцы

РАБОТНІКІ ПРОМКААПЕРАЦЫІ ЛІТВЫ Ў МІНСКУ

У Мінск прыехала дэлегацыя прамысловай кааперацыі Літоўскай ССР з 7 чалавек. Яны прыбылі для азнаямлення з работай мясцовых арцелей і заключэння дагавора на сацыялістычнае спаборніцтва з прамысловай кааперацыяй Беларускай ССР.

Госці пабывалі ў Белпромсавеце, у арцелях, знаёміліся з Палацам піянераў, Домам Чырвонай Арміі і іншымі культурнымі ўстановамі беларускай сталіцы.

Кіраўнік дэлегацыі тав. Буткіс расказаў нашаму карэспандэнту аб тым, як расце і развіваецца прамысловая кааперацыя ў маладой Совецкай Літве. Тут ужо арганізавана 312 арцелей, яднаючых 13 тысяч саматужнікаў гарадоў і сёл. За тры месяцы выпушчана прадукцыі на 34 мільёны рублёў, а ўсяго ў гэтым годзе намечан план у 156 мільёнаў рублёў.

Асаблівая ўвага ўдзяляецца выпуску тавараў шырокага спажывання, скарыстоўваючы мясцовую сыравіну. У Каўнасе, Вільнюсе промкааперацыяй асвоена вытворчасць раду тавараў, якія раней увозіліся ў Літву з-за граніцы, як агнетушыльныя апараты, цацкі, электрычныя бытавыя прыборы, электрычная арматура. У Вільнюсе створана арцель па вырабу самапішучых ручак, якія раней таксама ўвозіліся з-за граніцы. Наладжваецца вытворчасць настольных электрычных лямп, тэрмасаў. Вопытныя экземпляры тэрмасаў ужо гатовы. З адыходаў металу выпускаецца галантарэйная фурнітура.

Промкааперацыяй пушчана 17 бяздзейнічаўшых цагельных заводаў. Будуецца 30 новых цагельных заводаў, якія дадуць 15 мільёнаў цаглін у год. Шырока развіваецца смалакурна-скіпідарная вытворчасць.

НОВЫЯ БУДЫНКІ ДЛЯ РАМЕСЛЕНЫХ ВУЧЫЛІШЧ І ШКОЛ ФЗА

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). У гэтым годзе будзе закончана будаўніцтва новых карпусоў для рамесленых і чыгуначных вучылішч і школ ФЗА вобласці. Для рамесленага вучылішча № 1 будуецца інтэрнат на 100 чалавек коштам у 250 тыс. рублёў. Будуюцца майстэрні для рамесленага вучылішча № 14 і школы ФЗА № 24, кузня на 6 горнаў для чыгуначнага вучылішча № 5.

На будаўніцтва асігнаван адзін мільён рублёў.

ВЯЛІКІЯ ДАХОДЫ АД ДЗЯРЖАЎНЫХ ПАЗЫК

Даходы працоўных ад дзяржаўных пазык растуць з кожным годам. Калі ў 1939 годзе ашчадныя касы Магілёўскай вобласці выплацілі насельніцтву 2.367.800 рублёў, то ў 1940 годзе—3.768 тысяч рублёў. Толькі за апошнія 4 месяцы бягучага года працоўным вобласці выплачана выйгрышаў у суме 1.802 тысячы рублёў, у тым ліку каля поўмільёна рублёў выплачана працоўным Магілева. Многія атрымалі вялікія выйгрышы. Жыхар Магілева грамадзянін Л. за апошнія 5—6 год атрымаў звыш 20 выйгрышаў, у тым ліку па аднаму з тыражоў дзяржаўнай унутранай пазыкі 1938 года ён выйграў 25 тысяч рублёў.

(БЕЛТА).

КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫЯ ЎСТАНОВЫ

НЕСВІЖ. У бягучым годзе Несвіжскі раён узбагаціцца новымі культурна-асветнымі ўстановамі. У гарадскім пасёлку Гарадзея, мястэчку Сноў і вёсцы Лань адкрываюцца поўныя сярэднія школы. Да пачатку вучэбнага года закончыцца будаўніцтва 11 няпоўна-сярэдніх і пачатковых школ. Колькасць вучняў у раёне павялічыцца на 2.800 чалавек.

Адкрываецца хата-чытальня ў вёсцы Хвоева, клуб — у калгасе імені Варашылава.

Від на мост цераз раку Віцьбу ў г. Віцебску.
Фото І. Лосева. (БЕЛТА).

ЗБОР ТВОРАЎ ЯНКІ КУПАЛЫ І ЯКУБА КОЛАСА

Беларускі чытач атрымае ў гэтым годзе першыя томы поўнага збору твораў лаўрэата Сталінскай прэміі народнага паэта рэспублікі Янкі Купалы і народнага паэта рэспублікі Якуба Коласа.

У першы том твораў Янкі Купалы ўвойдуць вершы, напісаныя паэтам за перыяд 1904—1907 гг. Першы том вершаў Якуба Коласа, аб'ёмам у 20 друкаваных аркушаў, ахапляе перыяд 1904—1916 гг. У другі том твораў Якуба Коласа ўвойдзе проза — аповесці, апавяданні, публіцыстыка.

Усё выданне поўнага збору твораў народных паэтаў разлічана на 2—3 годы. Тыраж кожнай кнігі— 10.000 экземпляраў.

НОВЫЯ РАЁННЫЯ ДРУКАРНІ Ў ЗАХОДНІХ АБЛАСЦЯХ БССР

У заходніх абласцях БССР арганізуецца 18 новых раённых друкарань, у тым ліку ў Беластоцкай вобласці — 5, Баранавіцкай — 3, Брэсцкай — 4. Туды завезены шрыфты, фарбы і іншыя паліграфічныя матэрыялы.

Большасць паліграфічных прадпрыемстваў ужо аснашчона абсталяваннем. Друкарні ў Сямяцічах і Дамачове, Брэсцкай вобласці, і ў Кольне, Беластоцкай вобласці, атрымалі новыя плоскадрукарскія машыны.

У друкарні «Беластокдрук» падрыхтоўваецца да пуску новая ратацыйная машына, атрыманая з Рыбінскага завода. За гадзіну машына дае 18.000 адбіткаў газет. Гэта першая ратацыя ў заходніх абласцях.

У Беласток, Баранавічы, Пінск, Брэст і Гродна завезены лінатыпы.

ПАДРУЧНІКІ ДЛЯ ВЫШЭЙШЫХ ШКОЛ

Выдавецтва Акадэміі навук БССР выпускае ў гэтым годзе 13 падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў для вышэйшых навучальных устаноў агульным тыражом у 83 тысячы экземпляраў.

Здан ў друк падручнік па гісторыі беларускай літаратуры, складзены пад рэдакцыяй акадэміка Якуба Коласа, М. Лынькова і В. Барысенка.

Таксама выпускаюцца падручнікі: «Гісторыя Беларусі», «Флора БССР», «Беларускі правапіс», «Хрэстаматыя па беларускай старажытнай літаратуры» і іншыя.

(БЕЛТА).

Партыйнае жыццё

КАНЦЫЛЯРСКІ СТЫЛЬ ЯШЧЭ НЕ ЗЖЫТ

Два дні комуністы ўпраўлення Беларускай чыгункі абмяркоўвалі справаздачны даклад аб рабоце партыйнага бюро. Дакладчык—сакратар партбюро тав. Голад — многа месца ўдзяліў рабоце чыгункі. Але ён толькі пералічыў, якія службы выконваюць вымяральнікі, якія не. Між тым, комуністы чакалі, што дакладчык падрабязна раскажа, што зрабіла партыйная арганізацыя для забеспячэння чоткай работы ўпраўленчага апарата, узорнага выканання загадаў народнага камісара тав. Л. М. Кагановіча.

Сур'ёзныя недахопы ў рабоце чыгуначнага транспарта, адзначаныя ў рашэннях XVIII канферэнцыі ВКП(б), на Беларускай чыгунцы яшчэ не ліквідаваны.

Тав. Голад паведаміў аб тым, што ў службах і аддзелах намечана многа карысных мерапрыемстваў, але большасць іх выконваецца нездавальняюча. Папярова-бюракратычны стыль кіраўніцтва не зжыт і на сёння.

Аб гэтым гаварылі многія выступаўшыя комуністы. Кіраўнікі служб тт. Нікіцін, Якаўлеў, Пелевін прызналі, што яны не дабіліся яшчэ рашучай перабудовы сваёй работы на аснове рашэнняў XVIII канферэнцыі ВКП(б). Большую частку часу гэтыя, ды і рад іншых кіраўнікоў служб і аддзелаў, сядзяць ва ўпраўленні, не выязджаюць на лінію, кіруюць па тэлефону, па селектару.

Заядае цякучка. Гэта пытанне некальні разоў паднімалася на сходах. Між тым, партбюро не дапамагло кіраўнікам прадумана, рацыянальна арганізаваць свой рабочы дзень.

На сходзе многа гаварылі аб тым, што ў радзе служб назіраюцца хвасцісцкія адносіны да новай тэхнікі. Чыгунка мае зараз новыя магутныя лакаматывы, багата аснашчона тэхнікай пуцявая і вагонная гаспадаркі. Аднак скрозь і ўсюды яна выкарыстоўваецца дрэнна. Партыйная арганізацыя абыякава адносілася да гэтага важнейшага пытання.

Тое-ж можна сказаць і аб унядрэнні перадавых метадаў стаханаўскай працы. Лунінскі рух заклікан зрабіць рэвалюцыю ў паравознай гаспадарцы. Між тым, у паравознай службе не кіруюць гэтым рухам.

Ва ўпраўленні чыгункі працуе вялікая колькасць інжынераў і тэхнікаў. Нямала сярод іх комуністаў. Калі абмяркоўвалі рашэнні XVIII канферэнцыі ВКП(б), начальнік чыгункі тав. Краснабаеў паставіў перад інжынерамі, тэхнікамі рад актуальных задач. Трэба было меркаваць, што партбюро ўключыцца ў гэту справу, арганізуе інжынерна-тэхнічныя сілы на творчую работу. Але чаканні не апраўдаліся, партбюро выпусціла з-пад увагі гэта пытанне.

Не дзіўна таму, што многія выступаўшыя гаварылі аб тэхнічным застоі, што інжынеры і тэхнікі ўпраўлення чыгункі мала думаюць над тым, як лепш скарыстаць наяўную тэхніку, як удасканаліць асобныя працэсы работы, як наладзіць тэхналагічны працэс і работу па графіку. Новаму саставу партыйнага бюро трэба будзе звярнуць на гэта самую сур'ёзную ўвагу, мабілізаваць інжынерна-тэхнічныя сілы на скарыстанне рэзерваў.

Рад выступаўшых комуністаў гаварылі аб наяўнасці месніцкіх, ведамственых настрояў. Гэта асабліва назіраецца ў начальніка грузавой службы комуніста тав. Гараева і начальніка службы руху тав. Пелевіна. Іх частыя беспрадметныя спрэчкі толькі паралізуюць работу.

Справядлівы дакор партыйнаму бюро кінуў у сваім выступленні начальнік чыгункі тав. Краснабаеў. Партарганізацыя ўпраўлення з'яўляецца партарганізацыяй наркаматаўскага тыпу. Яе абавязак сігналізіраваць вышэйстаячым партыйным органам, кіраўніцтву чыгункі, НКШЗ аб недахопах, дапамагаць у іх зжыванні. Але гэтым не займалася партыйная арганізацыя,—гаворыць тав. Краснабаеў.— Партбюро не сігналізіравала кіраўніцтву чыгункі аб недахопах. Тав. Краснабаеў крытыкуе Чыгуначны райком партыі за слабое кіраўніцтва партарганізацыяй упраўлення.

Сакратар Гомельскага абкома партыі тав. Жыжэнкоў у сваім выступленні падрабязна спыніўся на тых рэзервах, якія яшчэ не скарыстаны на чыгунцы. Чыгунка не выконвае норм звароту вагонаў, графік руху паяздоў, не зжыты яшчэ аварыі і брак, маюць месца нарушэнні працоўнай дысцыпліны, адчувальна адстае капітальнае будаўніцтва.

Тав. Жыжэнкоў спыніўся таксама на пытаннях марксісцка-ленінскай асветы.

Работа партбюро прызнана здавальняючай. Сакратаром партбюро выбран інжынер Гаруноў.

Р. СЫРКІН.

Створана 11 новых партарганізацый

КЛІМАВІЧЫ. Закончыліся выбары кіруючых органаў у пярвічных партарганізацыях раёна. Выбары прайшлі на высокім ідэйна-палітычным узроўні, пры вялікай актыўнасці комуністаў. У спрэчках па справаздачах сакратароў партарганізацый выказалася 75 працэнтаў прысутных. Комуністы па-дзелавому абмяркоўвалі справаздачы, указвалі шляхі выпраўлення недахопаў.

Нездавальняючай прызнана работа сакратара Гусарскай тэрытарыяльнай партарганізацыі тав. Кандрацэнкі. Партарганізацыя зусім мала ўвагі ўдзяляла арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню калгасаў. У многіх калгасах слабая працоўная дысцыпліна. Палітычная вучоба пастаўлена дрэнна.

Нездавальняючай прызнана таксама работа сакратара партарганізацыі калгаса імені Сталіна, Лазовіцкага сельсовета, тав. Жураўлёва. Партарганізацыя не скарыстоўвала свайго права кантролю дзейнасці праўлення калгаса. Таму калгас дрэнна падрыхтаваўся да веснавой сяўбы, не вывез патрэбнай колькасці мясцовых і мінеральных угнаенняў, не выканаў плана камплектавання жывёлагадоўчых ферм.

З усёй сур'ёзнасцю падышлі комуністы да абмеркавання кандыдатур пры выбарах кіруючых органаў. 10 сакратароў, якія не апраўдалі сябе на кіруючай рабоце, нават не былі ўнесены ў спіскі для тайнага галасавання.

За справаздачны перыяд у раёне створана 11 новых пярвічных партарганізацый і 6 кандыдацкіх груп.

(БЕЛТА).

Шэфства комсамола над кок-сагызам

Комсамол — шэф кок-сагыза. Вясной гэтага года на палях рэспублікі каштоўнейшую каучуканосную расліну сеюць 653 комсамольска-маладзёжных звяны; у звеннях заняты 6.500 комсамольцаў і несаюзнай моладзі. Сяўба кок-сагыза ў комсамольска-маладзёжных звеннях калгасаў праходзіць на высокім агратэхнічным узроўні. Пярвічныя калгасныя комсамольскія арганізацыі сістэматычна абмяркоўваюць пытанні, звязаныя з ходам сяўбы гэтай каштоўнай культуры.

Больш тысячы комсамольцаў-калгаснікаў Магілеўскай вобласці пачынаюць разводзіць кок-сагыз на прысядзібных участках.

Згодна рашэння ЦК ВЛКСМ, усе комсамольцы-калгаснікі павінны да 15 ліпеня здаць агратэхмінімум па кок-сагызу. Першымі ў рэспубліцы агратэхмінімум здалі 38 комсамольцаў з пярвічных арганізацый калгасаў «13 год Кастрычніка» і «Чырвоная Дуброва», Рагачоўскага раёна.

ПЛАНІРАВАННЕ ВЫНАХОДНІЦТВА І РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫІ

У нашай краіне планіраванне з'яўляецца кіруючым пачаткам развіцця народнай гаспадаркі. Планавае вядзенне сацыялістычнай гаспадаркі забяспечвае правільныя суадносіны ў развіцці асобных галін эканомікі краіны, неабходную гармонію ў іх рабоце. Няма ні аднаго прадпрыемства — малога ці вялікага,—чыя работа працякала-б па-за планам, увязаным з агульнадзяржаўнымі інтарэсамі.

Работа не толькі прамысловасці і сельскай гаспадаркі, але і навукова-даследчых інстытутаў накіравана ў пэўнае планавае русла, выходзіць з агульнага комплекснага плана.

Відавочна, што і масавае вынаходніцтва і рацыяналізацыя, роля якіх вельмі вяліка, павінны праводзіцца на планавых пачатках, а не стыхійна, па-кампанейску. На жаль, многія прадпрыемствы і гаспадарчыя органы яшчэ не прывыклі планіраваць вынаходніцтва, а абмяжоўваюцца выданнем час ад часу трафарэтных цыркуляраў, заклікаючых «арганізаваць збор прапаноў і забяспечыць іх выкананне».

Між тым, дырэктывы партыі і ўрада па пытанню вынаходніцтва, указанні XVIII партыйнай канферэнцыі абавязваюць кіраўнікоў прадпрыемстваў і вышэйстаячых гаспадарчых органаў займацца планамерным развіццём вынаходніцтва і рацыяналізатарскай справы на прадпрыемствах.

У чым заключаецца сутнасць планіравання вынаходніцтва і рацыяналізацыі?

Асноўным метадам з'яўляецца тут тэматычнае планіраванне. Яно выражаецца ў [illegible]

У фабрычна-заводскіх тэматыках рэкамендуецца апісаць наяўныя на вытворчасці «вузкія месцы» з тым, каб накіраваць творчую ініцыятыву калектыва на іх ліквідацыю, каб забяспечыць бесперабойную, рытмічную работу прадпрыемства.

Новае палажэнне аб вынаходніцтвах і тэхнічных удасканаленнях, зацверджанае Соўнаркомам СССР, абавязвае наркаматы і іншыя гаспадарчыя і кааператыўныя арганізацыі ажыццяўляць планавае кіраўніцтва дзейнасцю вынаходцаў шляхам распрацоўкі перспектыўных і бягучых тэматычных планаў, арганізацыі конкурсаў на вырашэнне важнейшых задач і т. д., а таксама шляхам арганізацыі шырокай тэхнічнай інфармацыі аб вынаходствах.

Важным элементам планіравання вынаходніцтва і рацыяналізацыі з'яўляецца арганізацыя абмену вопытам. Пры дрэннай пастаноўцы гэтай справы не выключана магчымасць, што на тым ці іншым заводзе вынаходца прапануе такія ўдасканаленні, якія даўным-даўно ўжыты на другім прадпрыемстве. Каб унікнуць такой з'явы, неабходна заўсёды цікавіцца вытворчымі дасягненнямі іншых прадпрыемстваў, трымаць сувязь з імі. Дырэктары прадпрыемстваў, МТС, чыгуначных дэпо, навукова-даследчых інстытутаў абавязаны ў адпаведнасці з новым палажэннем паведамляць вышэйстаячыя органы аб усіх вынаходствах і тэхнічных удасканаленнях, якія могуць мець агульнае значэнне.

У арганізацыі абмену вопытам і выпуску тэмнікаў, як і ва ўсёй справе вынаходніцтва, вялікую ролю павінны адыграць навукова-інжынерныя тэхнічныя таварыствы. Зборнік тэм, выпушчаны ВНІТО скурпрамысловасці, змяшчае цэлы рад актуальных і папулярна выкладзеных тэм, прысвечаных развіццю і ўдасканаленню тэхнікі скуранай вытворчасці. Гэты тэмнік можа быць з поспехам скарыстан на кожным скураным заводзе.

Неабходна стварыць пры прадпрыемствах, у трэстах і наркаматах кансультацыйныя бюро, якія аказвалі-б дапамогу [illegible]

[illegible] вы. Вось чаму арганізацыя ўнядрэння і выпрабавання прапаноў па загадзя распрацаванаму графіку будзе садзейнічаць уздыму і развіццю творчай ініцыятывы.

М. КАЦНЕЛЕНБОГЕН,
адказны выканаўца па рацыяналізацыі мінскага скурзавода «Большэвік».

Здабыча жывіцы на Макееўскім участку Гомельскай абласной канторы Белхімлеса. На першым плане — зборшчыцы А. Царыкава (злева) і П. Прыходзька, якія выконваюць норму на 135—160 проц.
Фото А. Шаевіча. (БЕЛТА).

НЕКАТОРЫЯ ПЫТАННІ РАБОТЫ МЯСЦОВАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ І ПРОМКААПЕРАЦЫІ

Пастанова Совета Народных Камісараў Саюза ССР і ЦК ВКП(б) ад 9 студзеня 1941 года [illegible]

[illegible] ны металіст» (г. Мінск) перавыканала квартальны план за лік выпуску чапаў і бакаў а план па тавярах выканан толь- [illegible]

Г. КАПЛАН,
начальнік аддзела раённага размяшчэння прамысловасці Дзяржплана пры СНК БССР.

Рашуча ўнядраць скорасныя метады будаўніцтва

С. ГІНЗБУРГ
Народны камісар па будаўніцтву

У гэтым годзе краіна паставіла перад будаўнікамі велізарныя задачы. Капітальныя ўкладанні толькі ў прамысловае будаўніцтва складаюць 30,6 мільярда рублёў—на 71 проц. больш мінулага года. Асабліва быстра развіваюцца вядучыя галіны народнай гаспадаркі: у будаўніцтва чорнай металургіі ўкладанні бягучага года на 122 проц. больш мінулага года, у каляровую металургію—на 93 проц. больш, у нафтавую прамысловасць—на 123 проц., у будаўніцтва электрастанцый —на 148 проц., у машынабудаўніцтва—на 102 проц. і т. д. У бягучым годзе прадаўжаецца і ўноў пачынаецца будаўніцтва 2213 новых прадпрыемстваў, не лічачы 742 дзеючых, якія падлягаюць расшырэнню і рэканструкцыі.

Для будаўнікоў гэтыя лічбы павінны быць мабілізуючымі і заклікаючымі ў такой-жа меры, у якой у годы першай пяцігодкі была мабілізуючай лічба «518 новых заводаў».

Маштабы стаячых перад будаўнікамі задач стануць яшчэ больш адчувальнымі, калі ўлічыць, што, апрача прамысловага будаўніцтва, велізарныя сродкі ўкладваюцца ў жыллёвае, комунальнае і культурна-бытавое будаўніцтва. Агульная праграма капіталаўкладанняў, устаноўленая народна-гаспадарчым планам 1941 г. і адобраная XVIII Усесаюзнай партканферэнцыяй, складае 57 мільярдаў рублёў (у тым ліку 9 мільярдаў рублёў па нецэнтралізаваных капітальных укладаннях).

Для таго, каб паспяхова выканаць праграму будаўніцтва 1941 года, трэба, перш за ўсё, паўней скарыстаць наяўныя кадры будаўнікоў, дабівацца няўхільнага павышэння прадукцыйнасці іх працы, рэзкага скарачэння тэрмінаў будаўніцтва. Шлях для дасягнення гэтых мэт указан рашэннямі XVIII з'езда ВКП(б), адзначыўшага «неабходнасць рашучага ўнядрэння ў практыку скорасных метадаў будаўніцтва, для чаго патрабуецца... ператварэнне будаўнічай індустрыі з адстаючай у перадавую галіну народнай гаспадаркі, з шырокім развіццём комплекснай механізацыі і прымяненнем стандартных будаўнічых дэталей і канструкцый».

На XVIII канферэнцыі ВКП(б) аб скорасных метадах гаварылася як аб адным з найбольш дзейсных, рашаючых сродкаў паспяховага выканання будаўнічай праграмы.

Што-ж такое скораснае будаўніцтва і ў чым яго адметныя рысы?

Скораснае будаўніцтва патрабуе перш за ўсё чоткай, прадуманай арганізацыі ўсяго вытворчага працэса і асабліва яго падрыхтоўкі. Перадавы будаўнік павінен умець лічыць не толькі дні і гадзіны, але і мінуты. Ён павінен так падрыхтаваць і арганізаваць работы на пляцоўцы, каб з дня ў дзень, з гадзіны ў гадзіну работа ішла спакойна, рытмічна, роўна, без раскачак, без рыўкоў, каб кожная мінута была насычана поўнацэннай, ушчыльнёнай працай. Скораснай будоўлі чужда ўсякая спешка, штурмаўшчына, якія-б то ні было «аўралы».

Старанная падрыхтоўка будаўніцтва, рацыянальная арганізацыя рабочага месца, работа па ўшчыльненаму паточнаму сумешчанаму графіку—вось прадпасылкі эфектыўнай работы.

Яшчэ нядаўна, напрыклад, узвядзенне многапавярховага дома пачыналася з прыходу каменшчыкаў. Яны, вывеўшы цагляныя сцены на ўсю вышыню дома, пакідалі пляцоўку, уступаючы месца штукатурам, якія, аштукатурыўшы ўвесь дом, у сваю чаргу ўступалі месца малярам. Затым прыходзілі слесары, аснашчаўшыя дом усім санітарна-тэхнічным абсталяваннем, і т. д. Не дзіўна, што ў такіх умовах узвядзенне дома цягнулася два-тры годы.

Сумешчаны скорасны вытворчы працэс будуецца зусім па-іншаму. Дастаткова каменшчыкам выкласці сцены аднаго—двух паверхаў, як адначасова з імі ў ніжнім паверсе ўжо могуць пачаць работу штукатуры. Пераходзячы на наступны паверх, штукатуры аслабаняюць месца слесарам, малярам і т. д. Такім чынам, на адной і той-жа будоўлі адначасова могуць працаваць будаўнікі розных прафесій: на верхніх паверхах—каменшчыкі, ніжэй—штукатуры, яшчэ ніжэй—маляры, а ў той-жа час у падвальным паверсе можа манціравацца ацяпляльная сістэма.

Так ужо і пачалі ў нас будаваць дамы. І калі будуецца не адзін, а некалькі дамоў, — вытворчы паток будзе яшчэ больш эфектыўным: брыгада экскаватаршчыкаў, закончыўшы катлаваны аднаго дома, пераходзіць на другі, на трэці дом; за ёю ідуць каменшчыкі, за каменшчыкамі—штукатуры і т. д. Такім чынам, цэлы комплекс будынкаў вырастае адзіным канвеерным патокам.

Гэта толькі адзін з прыкладаў рацыянальнай арганізацыі будаўнічага патоку. Будаўнічая вытворчасць рознастайна і рознастайны магчымасці яе рацыянальнай арганізацыі.

На будаўніцтве аднаго цэха ў Маскве арганізацыя будаўніча-мантажнага працэса была прадумана да дэталей, і ўвесь калектыў настойліва змагаўся за ажыццяўленне распрацаванага скораснага графіка. Ніякія асаблівыя меры для гэтага не выдумваліся: металічныя канструкцыі манціраваліся адначасова і паралельна са зборным жалезабетонам; канструкцыі з завода падаваліся к месцу ўстаноўкі; мантажны кран браў канструкцыі непасрэдна з платформы аўтамашыны і ўстанаўліваў на месца. У рэзультаце такіх беражлівых адносін да працы і часу дзённая выпрацоўка мантажніка ўзрасла да 530 руб. замест 160 руб. па плану, а вялікі вытворчы цэх быў пабудаван на працягу 60 дзён.

Важнейшай умовай скораснага будаўніцтва з'яўляецца смелае ініцыятыўнае і сістэматычнае асваенне новай тэхнікі. Няправільна думаць, што велізарную будаўнічую праграму можна ажыццявіць, астаючыся на ранейшым, тэхнічна адсталым узроўні. Эканомія часу з'яўляецца першым і абавязковым паказальнікам для ўсякага тэхнічнага перадавога рашэння. Тэхнічныя ўдасканаленні і вынаходствы ў першую чаргу садзейнічаюць паскарэнню працэсаў будаўніцтва.

Такава, напрыклад, скорасная электразварка голым электродам пад слоем грануліраванага флюса — прапанова, аўтар якой акадэмік Патон удастоен Сталінскай прэміі. На прыкладзе гэтай прапановы ясна відаць прагрэсіўнае значэнне новай тэхнікі ў паскарэнні будаўніцтва.

Дзякуючы вынаходству Патона зварка аўтаматызіравана. Якасць зваранага шва беззакорна. Паколькі гарэнне дугі адбываецца пад слоем флюса, ніякіх ахоўных прыстасаванняў не патрабуецца. Хуткасць-жа і прадукцыйнасць зваркі па метаду Патона ў 10—40 раз пераўзыходзіць ручную. На Днепрапетроўскім заводзе металаканструкцый імені Молатава ўжо дасягнута прадукцыйнасць зваркі 180 метраў шва за змену, у той час як норма ручной зваркі — 12 метраў у змену. Ясна, што гэты новы тэхналагічны метад, павышаючы агульную культуру вытворчасці, у той-жа час з'яўляецца сапраўды скорасным, адкрываючым велізарныя магчымасці паскарэння і ў той-жа час палепшання такіх адказных будаўнічых работ, як мантаж металічных канструкцый.

Прывядзем яшчэ два прыклады, паказваючыя, як тэхнічная ініцыятыва і павышэнне тэхнічнай культуры садзейнічаюць паскарэнню будаўнічых работ.

Як вядома, у правядзенні работ устанавілася строгая паслядоўнасць: спачатку ўстанаўліваюць апалубку, затым у апалубку ўкладаюць арматуру, а затым пачынаецца ўжо бетаніраванне. Такі парадак, спясняючы фронт работ, вельмі зніжае будаўнічыя тэмпы.

Па прапанове інжынера Рэзнікава ўстаноўлен тэхнічна новы метад бетонных работ. Апалубка, загатаўляемая на старане, там-жа збіраецца ва ўзбуйненыя шчыты. Арматура, таксама загатаўляемая на старане, звязваецца ва ўзбуйненыя сеткі — каўры, прасторавыя каркасы і т. д. Затым на пляцоўках-сцелажах узбуйненая арматура злучаецца з узбуйненымі элементамі апалубкі і атрыманыя такім чынам блокі магутнымі кранамі ўстанаўліваюцца на месца. Гэта аперацыя, якая працягвалася ўсяго 3—4 гадзіны, дапамагла падрыхтаваць фронт работ адразу для ўкладкі 300—400 кубаметраў бетона. Раней на гэту падрыхтоўку трацілiся тыдні.

У трэсце «Будаўнік» інжынер Фіздзель прымяніў новы спосаб забіўкі свай. Прыкладная прадукцыйнасць прымяняемага зараз спосаба вырабу так званых свай Штрауса выражаецца ў 2—4 сваі ў дзень. Па спосабу Фіздзеля гатовая бетонная сваі атрымліваецца не больш чым праз 30—40 мінут.

Не гаворачы ўжо аб тым, што кожнае такое тэхнічнае новаўвядзенне значна паляпшае **якасць** будаўнічых работ, яно ў першую чаргу **паскарае** будаўнічыя тэмпы.

Поспех скораснага будаўніцтва залежыць у вялікай меры ад **індустрыялізацыі вытворчасці.** Мы павінны імкнуцца да таго, каб усе асноўныя будаўнічыя працэсы былі вынесены за межы будаўнічай пляцоўкі, каб работы, характар якіх не дазваляе вынесці іх на пляцоўку (напрыклад, земляныя), праводзіліся толькі механізаваным шляхам, а ўсе астатнія працэсы прадстаўлялі сабой механізаваны мантаж элементаў і дэталей, загатоўленых загадзя на спецыяльных прадпрыемствах. Натуральна, што загатоўка такіх элементаў павінна быць строга стандартызавана: індустрыяльнае будаўніцтва прадпрыемства, як усякі завод, не можа выпускаць унікальную прадукцыю; яно патрабуе масавай, стандартнай, стройнай вытворчасці.

Вялікія магчымасці развіцця скораснага будаўніцтва дзякуючы прымяненню стандартных элементаў падкрэсліў на XVIII Усесаюзнай партканферэнцыі тав. Вазнесенскі, які расказаў аб скорасным метадзе збудавання новага вытворчага корпуса плошчай у 19,5 тыс. кв. метраў.

Гэты прыклад не адзінкавы. Настолькі-ж паказальны прыклад скораснага будаўніцтва будынка з лёгкіх стандартных металаканструкцый на Украіне. Па ўрадаваму заданню гэта будаўніцтва было закончана за 4 месяцы. Будоўля пачалася зімой з пабудовы на пляцоўцы дарог і ўсёй падземнай камунікацыі. Зімой-жа ўкладваліся фундаменты.

Мантаж усіх элементаў рабіўся механізаваным шляхам — кранамі, прычым адначасова вялася і цагельная кладка сцен.

На будоўлі знайшлі адлюстраванне тыя тры ўмовы скораснага будаўніцтва, аб якіх мы гаварылі вышэй. Мантыруючы цэх, будаўнікі распрацавалі дэтальна прадуманы **сутачны графік** усіх работ, увесь калектыў неадступна змагаўся за яго ажыццяўленне. Асваенне **новай тэхнікі** сказалася ў самым тыпе металаканструкцый, якія прадстаўляюць сабой тэхнічна новы від будаўнічага матэрыяла, — гэта лёгкія штампованыя дэталі з ліставога жалеза, выраблямыя ў заводскіх умовах у выглядзе стандартных элементаў.

Трэба сказаць, што пытанням скораснага будаўніцтва за апошні час сталі ўдзяляць вялікую ўвагу і за рубяжом, асабліва ў Амерыцы, дзе ў гэтай справе дасягнуты значныя поспехі.

Ліхарадачнае ваеннае будаўніцтва прымушае амерыканцаў адшукваць усё больш эфектыўныя метады будаўніцтва, спосабы найбольш поўнацэннай «аддачы» кожнага затрачваемага долара. Амерыканцы змаглі так арганізаваць будаўнічы працэс, што, напрыклад, у Брыджпорце яны пабудавалі ліцейны завод за 70 дзён, у Іст-Хартфордзе — аэрапланны завод за 40 дзён, у Сіэтлі — завод бамбардыроўшчыкаў за 90 дзён і т. д.

Нашы перадавыя будаўнікі ўжо не дрэнна скарыстоўваюць метады сапраўды скораснага будаўніцтва.

Нашы скорасныя будоўлі пацвярджаюць, што пры большэвіцкай настойлівасці і мэтанакіраванасці ўсе будаўнікі могуць, па прыкладу перадавікоў, стаць сапраўднымі скораснікамі. Да гэтага мы павінны імкнуцца, у гэтым чарговая задача ўсіх будаўнічых арганізацый, працуючых над выкананнем велізарнай праграмы, зададзенай будаўнікам партыяй і ўрадам.

НЕАДКЛАДНА ЗАВЯРШЫЦЬ ВЕСНАВУЮ СЯЎБУ!

★ ★ ★

У СІРОЦІНЕ АРЫЕНТЫРУЮЦЬ НА ЗАЦЯЖКУ СЯЎБЫ

Становішча з сяўбой у Сіроцінскім раёне выклікае трывогу. На 20 мая план сяўбы яравых выканан толькі на 57,7 процанта. Апошняя пяцідзёнка дала нязначны прырост.

З 131 калгаса закончылі сяўбу толькі 5. Асабліва адстаюць такія сельсоветы, як Спаскі, Абольскі і Пагарэльскі. Абольскі сельсовет на 20 мая выканаў план сяўбы яравых на 46 процантаў, Пагарэльскі — на 41,8 процанта, а Спаскі — усяго толькі на 27 процантаў.

Дрэнна ідзе сяўба ільну. Па плану гэтай вядучай культурай трэба засеяць 4520 гектараў, а на 20 мая засеяна ўсяго толькі 2587 — 57,2 процанта. Па Пагарэльскаму сельсовету замест 266 гектараў ільну засеяна 90 гектараў. На 38 процантаў выканаў свой план Дабейскі сельсовет (замест 367 гектараў засеяна 140), Старынаўскі сельсовет засеяў усяго 60 гектараў пры плане ў 236. Рад калгасаў, як «Ленінец» і «Чырвонае возера» Шумілінскага сельсовета, «Перамога» Пагарэльскага сельсовета, да сяўбы ільну нават не прыступілі. У многіх калгасах, як напрыклад, «Чырвоны пушчавец», імені Варашылава, «Чырвоны сцяг», лён сеюць скопам, брыгадамі. Звеннявая форма працы не прымяняецца.

Нездавальняючая арганізацыя працы, няўмелае спалучэнне работы трактараў з жывым цяглом, нізкая працоўная дысцыпліна — такія асноўныя прычыны адставання Сіроцінскага раёна ў сяўбе.

У калгасе «Прагрэс» Мішневіцкага сельсовета, напрыклад, у другой брыгадзе, якую ўзначальвае брыгадзір Станіслаў Якіменка, выходзяць на работу толькі ў 10 гадзін раніцы, а канчаюць у 6—7 гадзін вечара. Позна выходзяць на работу і ў калгасе «518» Дабейскага сельсовета. У гэтым калгасе дрэнна скарыстоўваецца конская цягавая сіла, многа рабочых коней не скарыстоўваецца на сяўбе.

Ёсць нямала фактаў грубага парушэння агратэхнікі. У калгасе «Перамога» Абольскага сельсовета два гектары гароху пасеяны без папярэдняй культывацыі. У калгасе «Маяк да сацыялізма» Шумілінскага сельсовета на плошчы ў 4 гектары гарох высяваўся па 1,2 цнт. на гектар замест патрэбных 1,8 цэнтнера. У калгасе «Чырвоны барацьбіт» Амбросаўскага сельсовета пшаніца на плошчы ў 2 гектары засеяна некандыцыйным насеннем з усхожасцю ў 61 процант.

Многія калгасы раёна не забяспечаны поўнасцю насеннем зерневых культур. У калгасе «Ленінец» Шумілінскага сельсовета нехапае 14 тон насення, у калгасе «Шлях да новага жыцця» — 10 тон. Дрэнна арганізаван абмен некандыцыйнага насення на кандыцыйнае. Усяго калгасам трэба яшчэ абмяняць і выкупіць 182 тоны насення.

Вялікая віна ў адставанні раёна падае на машынна-трактарныя станцыі. У раёне ёсць тры МТС — Сіроцінская, Чэрніцкая і Старынская. Аб іх удзеле ў веснавой сяўбе гавораць наступныя лічбы: увесь трактарны парк раёна налічвае 107 трактараў, а на 20 мая працавала толькі 53 трактары; агульны план веснавых работ выканан на 32 проценты, а план радковай сяўбы на 7 процантаў — замест 4.400 гектараў засеяна толькі 311.

Якія-ж меры прымаюць раённыя кіруючыя арганізацыі, каб фарсіраваць тэмпы сяўбы. 21 мая за подпісам старшыні райвыканкома тав. Сіпко і сакратара райкома тав. Фралова ўсім старшыням сельсоветаў, сакратарам пярвічных партарганізацый перадана тэлефанаграма, у якой прапанавана закончыць сяўбу да... 28 мая.

Ці трэба даказваць, што арыентыроўка на такі аддалены тэрмін ідзе ў разрэз з указаннямі партыі і ўрада аб хутчэйшым заканчэнні веснавой сяўбы.

З. ЛАРЫСАЎ.

СІРОЦІНА. (Кар. «Звязды»).

За стопудовы ўраджай

У снежні 1940 года калгаснікі і аднаасобнікі Смаргонскага раёна ўключыліся ў сацыялістычнае спаборніцтва за атрыманне не менш ста пудоў зерневых з гектара.

Для атрымання высокіх ураджаяў неабходна было правесці рад агратэхнічных мерапрыемстваў, унядрыць у сазнанне калгаснікаў і аднаасобнікаў неабходнасць арганізаванай і своечасовай падрыхтоўкі і правядзення веснавой сяўбы.

Перадавікі сельскай гаспадаркі з чэсцю выканалі ўзятыя на сябе абавязацельствы. План вывазкі мінеральных угнаенняў у 1941 годзе выканан калгасамі на 150 процантаў. Да пачатку палявых работ калгасамі вывезена 2935 тон гною замест 2857 тон па плану. Па ініцыятыве перадавых калгаснікаў быў арганізован сортаабмен унутры калгасаў.

У радзе сельсоветаў былі арганізаваны зернеачышчальныя абозы для аказання дапамогі аднаасобным сялянскім гаспадаркам. Значную работу ў перыяд падрыхтоўкі да веснавой сяўбы правялі спецыялісты райземаддзела і МТС. За гэты перыяд імі было прачытана 49 лекцый, арганізавана 19 гурткоў калгаснікаў і перадавых аднаасобнікаў па вывучэнню агра- і заатэхнікі. У гуртках займаецца 350 чалавек. Кіруюць гурткамі спецыялісты сельскай гаспадаркі тт. Жабінскі, Ларчанка, Супотніцкі, Юрчэль, Лібман і іншыя.

Каб раз'ясніць сялянам значэнне сяўбы ў спісльвя тэрміны, мы мабілізавалі і расставілі агітатараў па населеных пунктах, хутарах. Лепшыя агітатары—тт. Грышкевіч, Карней Іван, Кубліцкі, Шульжыцкі, Крэсла і іншыя правялі вялікую масавую работу і дабіліся значных рэзультатаў. Да 15 мая па сельсоветах, дзе працавалі гэтыя агітатары, была поўнасцю закончана сяўба.

На 20 мая па раёну засеян 28.781 гектар, што складае 95 проц задання.

У спаборніцтве за хутчэйшае сканчэнне сяўбы на першае месца вышлі калгасы «Шлях сацыялізма» (старшыня тав. Чарняўскі), «Першае мая» (старшыня тав. Грышкевіч) і «Парыжская Комуна» (старшыня тав. Горбач).

Своечасовае правядзенне сяўбы з поўным захаваннем правіл агратэхнікі — гэта толькі першы крок да атрымання стопудовых ураджаяў.

Трэба яшчэ многае зрабіць, каб дабіцца поспеху. Раённая партыйная арганізацыя будзе настойліва змагацца за заваяванне новых перамог у сельскай гаспадарцы.

С. ДОРДЗІК,
сакратар Смаргонскага райкома КП(б)Б Вілейскай вобласці.

★ ★ ★

Зводка Наркамзема БССР

АБ ХОДЗЕ ВЫКАНАННЯ ПЛАНА ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ на 20 мая 1941 г.

ОБЛАСЦІ	Усяго пасеяна яравых		У тым ліку: Ільну		Бульбы		Канапель		Пасеяна шматгадовых падпакроўных траў у проц. да плана
	Гектараў	Проц.	Гектараў	Проц.	Гектараў	Проц.	Гектараў	Проц.	
Віцебская	281297	66,2	56602	68,4	20479	29,6	25	1,1	43,4
Гомельская	178287	73,8	16518	93,9	50922	82,1	39	1,1	40,9
Магілеўская	330958	65,7	48377	83,6	45738	42,9	21	0,3	51,5
Мінская	271926	73,1	20945	79,3	55624	63,3	353	8,8	63,8
Палеская	123178	69,9	9225	88,7	38828	95,9	1215	22,9	47,8
Баранавіцкая	370426	91,3	19957	82,5	100425	88,0	392	35,6	65,7
Беластоцкая	375040	94,0	10933	77,8	102132	80,2	226	37,7	54,0
Брэсцкая	195669	90,1	8021	89,1	73649	92,1	433	48,1	71,3
Вілейская	278094	83,5	24983	66,1	47107	63,2	150	17,2	51,5
Пінская	81822	83,8	6775	90,3	30348	79,9	504	45,8	53,8
Па БССР	2486697	78,4	222336	77,3	565252	70,6	3358	12,2	51,5
Было на 15 мая 1941 г.	1954467	61,6	148566	51,7	343910	43,0	1722	6,2	43,6
Было на 20 мая 1940 г.	3185282	93,4	288320	100,4	827399	94,1	—	—	—

Справаздачна-эканамічны аддзел Наркамзема БССР.

Зводка аб выкананні плана веснавой сяўбы соўгасамі Наркомсоўгасаў БССР на 20 мая 1941 г.

ОБЛАСЦІ	Усяго пасеяна яравых		У тым ліку каласавых зерневых	
	Гектараў	У проц. да плана	Гектараў	У проц. да плана
Мінская	3480	45,0	2582	81,4
Гомельская	2222	71,9	1279	95,4
Віцебская	1511	47,7	1108	72,8
Магілёўская	2628	71,7	1482	93,0
Палеская	3168	85,8	1755	100,2
Вілейская	922	46,5	775	82,9
Баранавіцкая	2383	69,8	1628	104,2
Беластоцкая	1529	80,5	893	104,3
Брэсцкая	349	70,6	181	98,9
Пінская	24	32,0	19	59,4
Усяго па НКСГ БССР	18216	62,4	11702	90,4

Наркомсоўгасаў БССР.

Выканан план веснавых трактарных работ

СЛУЦК. У спаборніцтве з Кучынскай МТС Слуцкая МТС імені Куйбышава дабілася добрых поспехаў. На 20 мая трактарны парк выканаў план апрацоўкі ў пераводзе на мяккае ворыва 5.833 гектары пры плане веснавых работ 5.798 гектараў. Лепшай трактарнай брыгадай у МТС з'яўляецца брыгада Васіля Прахароні. Яна выканала план веснавых работ на 132 працэнты. Брыгада тав. Лутчэнкі выканала план на 110 працэнтаў. Трактарыст Фёдар Бравэвец на трактары У-2 [illegible] 110 гектараў [illegible] пры плане веснавых работ у 45 гектараў.

Трактарыстка Брэсцкай МТС камсамолка Маруся Мушчук за работай. Фота В. Лупейко.

„НЕСЦЕРКА“ Тэатр

(Пастаноўка Другога Дзяржаўнага драматычнага тэатра БССР)

Свежы, цікавы і арыгінальны спектакль. П'еса В. Вольскага «Несцерка», [illegible]

Юрась кахае Насцю. Але яе не хочуць выдаць за яго, простага мужыка. Мальвіна — маці Насці — марыць аб лепшай будучыні для сваёй дачкі, яна сватае дачку за шкаляра Самахвальскага — у яе ўяўленні вучонага, багатага чалавека, панскага «дарадцы».

Не будзь Несцеркі, усё было-б так, як пажадала маці. Дзяўчыну выдалі-б за нялюбага, дуркаватага «вучонага мужа». Драматург цікава будуе калізіі, канфлікты, праз якія віддаць, як разумна дзейнічае Несцерка, як ён адурачвае ўсіх — і пана, і шкаляра, і іншых шляхцічаў і выходзіць пераможцам — пара каханых злучае свае сэрцы.

Сур'ёзна падышоў рэжысёр Н. Б. Лойтэр да трактоўкі камедыі «Несцерка» на сцэне. Ён ажыццявіў яе ў казачным плане, надаў дзеянням на сцэне надзвычайную лёгкасць і займальнасць. Глядач з першай дзеі ва ўладзе відовішча, — яркага, красачнага. Дынамічнасць падзей на сцэне, гранічная лаканічнасць, эканомнасць у словах і жэстах выгадна вылучаюць гэту пастаноўку з раду іншых спектакляў апошняга часу. Рэжысёр правёў значную работу з акторамі, адчуваецца іх творчы рост, і, што асабліва важна, поўнасцю захаван ансамбль гучання.

Пастаноўка багата акторскімі ўдачамі. Гэта ў першую чаргу адносіцца да выканаўцы цэнтральнай ролі — Несцеркі — народнага артыста БССР А. К. Ільінскага. Бачылі мы гэтага таленавітага актора ў ролях розных планаў, захапляліся яго высокім майстэрствам. І на гэты раз артыст паказаў свой вялікі талент, іграў з незвычайным уздымам. Глядач адразу палюбіў Несцерку — гэтага простага беларускага селяніна, разумнага, кемлівага, шчырага. Глядзіш яго на сцэне і вачэй не зводзіш. Такі ён зямны, вясёлы, жыццерадасны. Многа ў ім народнага юмара, дасціпнасці. А. К. Ільінскага можна смела вітаць са стварэннем характару моцнай сілы ўздзеяння. Дасканала з тэхнічнага боку іграе артыст сваю ролю, поўнасцю захоўвае цэльнасць створанага ім вобраза.

Другой выдатнай акторскай удачай з'яўляецца ігра заслужанага артыста БССР Ц. Н. Сяргейчыка. Сяргейчык — актор рознахарактарны; яму ўласціва, як і кожнаму таленавітаму актору, пераўвасабленне. На гэты раз ён ярка прадэманстраваў свае здольнасці пры стварэнні вобраза шкаляра Самахвальскага. Адно паяўленне на сцэне шкаляра—і глядач не можа стрымацца ад смеху, ён у палоне майстэрства, тэхнічна дакладнай ігры Сяргейчыка. Яго Самахвальскі дурны, але выдае сябе за вучонага; нязграбны, але хоча быць прыгожым; бяссільны, хоць імкнецца паказаць сябе ўсясільным.

[illegible] проць устанавіўшыхся традыцый. Шэлег у гэтых месцах наіўна бясклопатны, абыякавы і спакойны.

У першай самастойнай ролі выступіла маладая артыстка З. І. Канапелька. Яе Насця — пекная, прыгожая дзяўчынка, якая горача любіць Юрася, але не мае дастаткова сіл і волі, каб змагацца за сваё шчасце, паўстаць супроць маці. Канапелька пранікнёна і цёпла трактуе вобраз маладой сялянкі.

Добра перадае яна журботныя мінуты жыцця. Меладычная песня авявае незвычайным лірызмам вобраз Насці.

Бадай што не пералічыш усіх добра іграючых актораў. Усе яны — ад першага да апошняга — імкнуліся да агульнага ансамбля. Яго гучанню садзейнічалі актёры А. М. Трус (Мацей), Н. К. Глебаўская (Мальвіна), І. А. Матусевіч (суддзя) і іншыя.

Асобна хочацца спыніцца на афармленні, музыцы і танцах. Мастак Л. Ю. Кроль ажыццявіў афармленне ў поўнай адпаведнасці са зместам п'есы і інтэрпрэтацыяй рэжысёра. Афармленне атрымалася красачным, багатым. Скарыстаны элементы народнай арнаментыкі, узоры вышывак і т. д. Атрымліваецца поўная сугучнасць, дэкарацыі дапаўняюць змест. Адна заўвага можа быць зроблена ў адносінах афармлення карціны вяселля. Тут крыху даўлее афармленне, залішне ўжо яно пышна.

Музыка да спектакля, напісаная заслужаным артыстам БССР кампазітарам І. І. Любанам, вельмі народна, меладычна, пранікнёна. Яна садзейнічае поспеху спектакля. Народныя напевы, песенькі Юрася і Насці льюцца, як празрыстая вада крыніцы. Толькі два месцы ў апошняй карціне (вяселле) вельмі зацягнуты і да таго-ж мала эмацыянальны.

З чым нельга згадзіцца ў спектаклі — гэта танцы (пастаноўшчык Н. І. Казіміраў). У такім народным, відовішчным спектаклі, якім з'яўляецца «Несцерка», танцы адыгрываюць немалаважную ролю. Пастаўлены яны добрасумленна, але без творчай выдумкі. Няма экспрэсіі, лёгкасці, нарэшце — прастаты ў іх выкананні.

Які-ж агульны вывад? Другі тэатр закончыў сезон вельмі ўдалым, арыгінальным спектаклем, па якому дасюль сумаваў наш глядач, спектаклем, у якім прыемна спалучаецца народны юмар, смех, музыка, у якім многа красак і танцаў.

Удалае творчае супрацоўніцтва драматурга, рэжысёра, мастака і кампазітара дало магчымасць тэатру ажыццявіць такі яркі спектакль.

П. КАВАЛЁЎ.

г. Віцебск.

„Машанька“ у Гомельскім абласным тэатры

ГОМЕЛЬ. 21 мая ў абласным драматычным тэатры паказана прэм'ера п'есы Афінагенава «Машанька». У галоўных ролях былі заняты артысты Остраумаў, Казакова, Свешнікава. Спектакль прайшоў з вялікім поспехам.

Гастролі Пінскага тэатра ў Чавусах

ЧАВУСЫ. 21 мая ў Чавусах пачаў гастролі Пінскі абласны драматычны тэатр. Працоўным будуць паказаны п'есы лаўрэата Сталінскай прэміі К. Крапівы «Партызаны», «Хто смяецца апошнім» і іншыя. (БЕЛТА).

А. МАТУСЕВІЧ

ДАРОГА Ў БУДУЧАЕ

I. За аркай ля балота

Вось яны, «пагібельныя» васілевіцкія балоты. Дванаццаць кіламетраў у даўжыню, больш трох кіламетраў у шырыню. Яшчэ нядаўна па іх нетрах поўзалі вужы і змеі. На купінах між зараснікаў клалі гнёзды журавы і вечныя спадарожнікі балот — дзікія качкі. Рэдка які насельнік Палесся асмельваўся забірацца ў тутэйшыя зараснікі лазы і пасохшага чароту. Тут, на астравах, завывалі ваўкі, плакалі і стагналі балотныя совы. І чалавек ішоў сюды, узброіўшыся стрэльбай супроць звера, шастом супроць багны.

Прабіраемся ў глыб знікаючых балот. Перад намі высокая арка, што збудавалі калгаснікі пры ўездзе на балоты. На ёй чырвонае палотнішча. Прамяністыя літары лозунга напамінаюць кожнаму, хто ступіць сюды: «Ператворым палескія балоты ў квітнеючыя палі і сенажаці!».

Пахнуць смалой згабляваныя апоры аркі, далёка відзён чырвоны сцяг пераможцаў — лепшага звяна калгасных грабароў. На флажку толькі два словы: «Перадавое звяно». Але вялікая чэсць заваяваць гэты сцяг і паставіць яго побач з сабой, на высокім тарфяністым бугры ля канавы. За чэсць называцца перадавым звяном 30 дзён змагаюцца 50 грабароў калгаса «Чырвоныя Лукі».

Ідзем узлоўж вялікай магістралі. Гэта— Кукуевіцкі канал даўжынёю ў 12 кіламетраў 600 метраў. Ён перарэзаў балота на дзве палавіны. У цёмнабурай вадзе магістралі завяліся язі і шчупакі. Іх лавілі сёлета калгаснікі «Залатой Дубровы» і грабары «Чырвоных Лук».

Злева, на чорным квадраце асушанага тарфяніка, шпарка ходзіць калёсны трактар. Ён заворвае дарагую зямлю «беларускі чарназём», толькі цяпер адваяваны ад вады. Капрызная вясна з дажджамі прымусіла МТС апрануць калёсы ў адменныя ўшырыцелі, каб не даць загрузнуць новаму трактару. За рулём — Антон Ласючэнка. Ён трэці год працуе ў «Чырвоных Луках» і добра вывучыў усе капрызы былой багны і небяспечных нізін тутэйшых балот.

У кустах крычыць дзяркач, прадракаючы апошнія дні існавання дзікіх зараснікаў. З ім пераклікаецца гусенічны трактар, што працуе на шырокай клетцы тлустага тарфяніка. Побач калгаснікі Якаў Заяц і Фама Заяц рассяваюць мінеральныя ўгнаенні. А следам за імі ідзе культыватар. Трактарыст Роберт Грунвальд час ад часу спыняе машыну, каб падкінуць драўляных чурак. Тут заўтра будуць сеяць кок-сагыз.

У калгасе «Чырвоныя Лукі» — напружаныя дні завяршэння сяўбы на балотах. Частыя дажджы не даюць спакою трактарыстам і старшыні калгаса Язэпу Попчанку. Трактары на асобных участках грузнуць. На дапамогу ім дзе-ні-дзе прыходзяць валы.

II. Героі працы

Апанас Заяц, брыгадзір па меліярацыі, вядзе нас у бок магістралі паказаць работу перадавых звенняў калгаса. На імшарах і зарасніках толькі сям-там паказваюцца з-за бугра адна-дзве фігуры грабароў. Навакол бязлюдна. Дзе-ж працуюць 50 праслаўленых грабароў калгаса? Яны разышліся па ўсяму балоту і працуюць не скопам, а невялічкімі звеннямі па 3, па 5 чалавек на калектар і асушальнік. У гэтым — асаблівасці работы васілевіцкіх калгаснікаў, у гэтым—сакрэт іх перамог і высокай прадукцыйнасці працы.

Брыгадзір па меліярацыі апавядае аб ранейшай нястачы ворыўнай зямлі ў калгасе.

— Плошча ў нас была не маленькая: на 115 двароў 2882 гектары зямлі, а сеяць не было дзе. Пад аднымі балотамі было 955 гектараў. А яшчэ лясы, а пяскі, а забалочаныя сенажаці...

Брыгадзір успамінае, як у 1936 годзе ён разам з Рыгорам Шкірманам і Мікітам Зайцам упершыню вышлі капаць канавы за гумном. Глядзелі тады на іх, як на якіх дзівакоў і гаварылі:

— З глузду людзі з'ехалі, ці што? Гэта-ж трэба, — бульбу захацелі на балоце садзіць, жыта сеяць...

Але бульба была пасаджана і жыта пасеяна. Урадзіла і цімафеееўка, удаўся і авёс. І ў другое лета да трох запявалаў у асушцы балот далучыліся яшчэ чалавек дваццаць.

— А летась, — апавядае брыгадзір,— у нас было ўжо асушана 348 гектараў і 242 гектары засеяна. Ёсць што асушыць і сёлета. І к налецці будзе яшчэ. Сёлета нам сказалі — асушыце 80 гектараў, а мы папрацавалі зімой і 150 далі...

Броўкаю калектара прабіраемся ў глыб балота. Доўгай струной выцягнуўся асушальнік праз усё балота і губляецца недзе далёка ў кустах лазы і чароце.

У канцы канавы-асушальніка працавала комсамольска-маладзёжнае звяно Ніны Кірыленка. Шэсць маладых калгасніц — Ніна Кірыленка, Харціна Заяц, Ульяна Заяц, Лукір'я Казёл, Антося Юдзенка і Параска Шкорман рашылі спаборнічаць з старэйшымі грабарамі калгаса Максімам Вішняком і Іванам Хмаруном. Тыя маюць за сваімі плячыма 25 гадоў грабарскіх работ, а маладыя калгасніцы і комсамолкі толькі ўпершыню ўзяліся за грабарскія лапаты. Але ў спаборніцтве няма скідкі ні на годы, ні на стаж! Перамагае той, хто выкіне больш масы, чые канавы акажуцца даўжэйшымі хоць на адзін метр.

Калі дзяўчаты даведаліся, што ў звяне Вішняка пракапана ўжо 1300 метраў асушальнікаў, Ніна Кірыленка захвалявалася. Рашыла яна тады выходзіць на работу раней, паклікала к сабе на дапамогу старога бацьку—Фёдара Кірыленку— і ўвечары на балоце правяла невялічкую нараду людзей свайго звяна. Гэта была падрыхтоўка да вялікага спаборніцтва маладых са старымі.

Яшчэ рана падлічваць рэзультаты спаборніцтва. Але дзяўчаты цвёрда вераць, што яны будуць у ліку першых. Іх калектары цягнуцца на 1600 метраў, яны выкідаюць за дзень да 20 кубаметраў гліністага грунту кожная. Ніна Кірыленка, Ульяна Заяц і Параска Шкорман не здадуць першынства яшчэ і таму, што не захочуць абняславіць працоўны гонар маладых комсамолак. Яны ўсе трое ўступілі ў комсамол тут, на балоце, пісалі заявы ля канала, падклаўшы пад паперу грабарскія лапаты.

III. Залатое дно

На адваяваным балоце зелянее 52 гектары азімага жыта. 22 гектары сеяных траў далі летась па 79 цэнтнераў спажыўнага сена. 14 гектараў асушанай плошчы далі 3220 цэнтнераў бульбы — па 230 цэнтнераў з гектара. І калгаснікі не выпадкова цяпер гавораць:

— Наша балота — залатое дно.

90 гектараў асушаных тарфянікаў адведзена для сортаўчастка. Тут даследуюцца розныя сарты бульбы і проса, пшаніцы і ячменю. 79 сартоў зерневых культур, 15 сартоў канюшыны і 5 сартоў вікі даследваліся летась. На жывым прыкладзе калгаснікі Васілевіцкага раёна пераканаліся, што балота можа даць 49 цэнтнераў ячменю і 97 цэнтнераў канюшыны з гектара.

Адваёўваючы ад балот багатыя землі, пераўтвараючы забалочаныя сенажаці ў квітнеючыя лугі і пасбішчы, калгаснікі «Чырвоных Лук» змагаліся за росквіт арцельнай гаспадаркі, за права ўдзелу ва Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы. Шэсць перадавых калгаснікаў ужо зацверджаны ўдзельнікамі выстаўкі.

Грабары калгаса дабраліся да «залатога дна» пагібельных балот. Не так даўно багнішчы гэтыя паглынулі жывога чалавека. Адсюль і назва—«Пагібельныя». Савецкі чалавек узняўся вышэй стыхіі, ён перамог дрыгву і прымусіў яе радзіць жыта і бульбу, кок-сагыз і пшаніцу. І цяпер завуць гэта балота «залатым дном» калгаса.

IV. Пераможцы

Дзесяткі калектараў і сотні асушальнікаў перакрыжавалі вялікія васілевіцкія балоты. Трыццаць дзён назад яшчэ за снегам і марозам сюды выходзілі грабары і з ломамі ў руках варочалі і падымалі мёрзлыя пласты торфу. 30 калгасных брыгадзіраў і дзесяткі меліяратараў ставілі вешкі і пракладвалі трасы будучых каналаў.

Сёння на балотах спаборнічае звыш 2.000 калгасных грабароў. Спаборнічаюць 43 калгасы раёна, 15 сельсоветаў. Спаборнічае каля 200 агітатараў і звеннявых, якія бальшавіцкую агітацыю падмацоўваюць асабістай работай у калектарах і асушальніках.

На балоты выехалі перасовачныя ларкі сельскай кааперацыі. На далёкім участку — за 5—7 кіламетраў—вараць абед на месцы работы. 50 грабароў калгаса «Залатая Дуброва» доўга раіліся, каго выбраць за повара. У гутарку ўмяшаўся стары грабар—звеннявы і агітатар Рыгор Брэль. Ён вышаў на сярэдзіну круга і, стаўшы ля катла, сказаў:

— Я так думаю, што лепш за Фёдара Брэля мы повара не знойдзем. Галасую за яго!

І пяцьдзесят грабароў калгаса выбралі сваім поварам 68-гадовага Фёдара Брэля. Ён, стары армейскі повар, калісь у маладосці варыў абеды ў арміі. Яго тлустымі і смачнымі блюдамі вельмі задаволены грабары.

Сельгасарцель «Залатая Дуброва» мяжуе з «Чырвонымі Лукамі». Калгаснікі «Залатой Дубровы» час ад часу пасылаюць на балоты «Пагібельнае» сваіх людзей, каб праведаць, ці не хочуць лукінцы абагнаць дуброўцаў. Адны не адстаюць і другія не паддаюцца. «Чырвоныя Лукі» павінны былі асушыць 80 гектараў, а асушылі 150. Але і дуброўцы не адстаюць: замест 100 яны асушылі ўжо 195 гектараў багны і раскарчавалі 100 гектараў.

— Поўдня трэба хадзіць, каб абыйсці нашы калектары і асушальнікі, пракапаныя за вясну. Адных толькі асушальнікаў пракапалі мы 12 кіламетраў, — гаворыць парторг і старшыня калгаса Мікіта Брэль. Ён расказвае пра знатных людзей калгаса, стаханаўцаў асушкі балот. І сярод іх называе звяно Рыгора Брэля, якое спаборнічае са звяном Ільі Сівака. Кожны грабар выкідвае тут з канала не менш 25—30 кубаметраў масы. Моця Белая і Мар'я Белая паказалі, як жанчыны могуць працаваць на раскарчоўцы балот.

***

Плюскоча вада пад драўлянай лапатай вопытнага палескага грабара. Гэта працуе Фёдар Кірыленка, бацька знатнай звеннявой Ніны Кірыленка. Ён прабівае траншэйку, спускае ваду і ідзе церабіць лазу, пракопваць трасу.

Стары грабар зайздросціць маладой сіле і энтузіязму дачкі і пяці яе падруг, што працуюць разам з ім. А маладыя непрыкметна паглядаюць, як лоўка ходзяць грабарская лапата і тапор у руках вопытнага грабара. Сіла маладосці ўзбагачаецца вопытам старога палескага меліяратара.

...Побач з каналам відняецца арка на балоце. Калышыцца чырвоны сцяг перадавога звяна. Далёка за імшарамі прагучалі песні грабара.

Ідзем праз дрыгву і багну новай дарогай. Яна злучыла два буйнейшыя калгасы на балоце. Яна разрэзала багну «Пагібельнае» і давяла да «залатога дна» палескія балоты. Адсюль відняюцца вогненныя словы над аркай: «Ператворым палескія балоты ў квітнеючыя палі і сенажаці!». Адсюль — дарога ў будучае...

Васілевіцкі раён, Палескай вобласці.

ЗА РУБЯЖОМ

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі

(Дзённік ваенных дзеянняў)

На англа-германскім фронце нічога істотнага не адбылося. Днём 21 мая адзначалася нязначная актыўнасць германскай авіяцыі над прыбярэжнымі раёнамі Англіі. У той-жа дзень англійскія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на германскую ваенна-марскую базу на востраве Гельгаланд. Другі атрад бамбардыроўшчыкаў падверг бамбардыроўцы электрастанцыю і нафтаперапрацоўчы завод блізка ад Бецюна (Францыя).

***

За апошнія дні аб'ектам ваенных дзеянняў ва ўсходняй частцы **Міжземнага мора** стаў востраў Крыт. 20 мая, указваецца ў камюніке англійскага камандавання, германская авіяцыя зрабіла некалькі налётаў на востраў Крыт. У прамежках паміж налётамі авіяцыі ў розных пунктах вострава прызямляліся групы парашутыстаў і салдат, перакідваемых на транспартных самалётах. Паводле паведамлення агенцтва Рэйтэр, немцы прабавалі высадзіць таксама марскі дэсант. Першымі пунктамі, дзе высадзіліся германскія парашутныя часці, перадае каірскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, былі аэрадромы Мелемі і заліў Суды, які стаў пасля акупацыі Грэцыі адной з найбольш значных англійскіх марскіх баз ва ўсходняй частцы Міжземнага мора. Першы дэсант быў высаджан у 2 гадзіны 20 мая і суправаджаўся інтэнсіўнай бамбардыроўкай. К 6 гадз. 30 мін. таго-ж дня было высаджана яшчэ некалькі парашутных дэсантаў блізка ад Каніі, Гераклібна і Рэтымні, а таксама на паўвостраве на поўнач ад заліва Суды. Паводле даных агенцтва Рэйтэр, на востраў было скінута 3 тыс. парашутыстаў. Акрамя таго адна германская паветраная дывізія колькасцю каля 7 тысяч чалавек была дастаўлена на транспартных самалётах і планерах. Частка германскіх войск знішчана. Толькі ў часе атакі 10 мая вечарам, паведамляе каірскі карэспандэнт агенцтва Асошыэйтэд Прэс, немцы страцілі 1.000 чалавек. У сучасны момант на востраве адбываюцца жорсткія баі. Як указвае карэспандэнт, Крыт знаходзіцца пад кантролем англічан.

Актыўныя ваенныя дзеянні разгорваліся таксама на моры. 21 мая германскія самалёты, адзначаецца ў зводцы камандавання, зрабілі налёты на англійскія марскія сілы ва ўсходняй частцы Міжземнага мора. Бомбамі пашкоджаны адзін лінкор, шэсць крэйсераў і адзін эсмінец. Раніцою 22 мая, перадае германскае інфармацыйнае бюро, германскія самалёты атакавалі на захад ад вострава Крыт караван англійскіх суднаў. Пашкоджан адзін англійскі крэйсер. Італьянскія самалёты, гаворыцца ў італьянскай зводцы, зрабілі налёт на востраў Мальта. Англійская авіяцыя, указваецца ў камюніке англійскага камандавання, зноў бамбардыравала аэрадромы, размешчаныя на акупіраванай немцамі грэчаскай тэрыторыі.

У Паўночнай Афрыцы адзначаецца, згодна зводкі германскага камандавання, актыўная дзейнасць разведчых атрадаў ля Тобрука. У раёне Солума актыўных ваенных дзеянняў не было.

Ва Усходняй Афрыцы, у Абісініі, пасля здачы войск герцага Аоста баі працягваюцца на поўдзень ад Адыс-Абебы.

У раёне абісінскіх азёр на поўдзень ад Адыс-Абебы, гаворыцца ў камюніке камандавання англійскіх сіл на Блізкім Усходзе, адбываюцца баі паміж англійскімі войскамі і італьянскімі часцямі, якія складаюцца з астаткаў двух дывізій. Англійскія перадавыя часці, наступаючыя з поўдня, адзначаецца далей у зводцы, захвацілі ў палон камандзіра італьянскай брыгады.

У раёне Гела-Сідамо, гаворыцца ў зводцы італьянскага камандавання, адбіта спроба англійскіх войск прасунуцца ў размяшчэнне італьянскіх часцей.

***

У Іраку прадаўжаюцца баі ў раёне Эль-Фалуджы (у 24 кіламетрах ад Хабаніі і 65 кіламетрах ад Багдада). Пасля заняцця гэтага горада, гаворыцца ў камюніке камандавання англійскіх сіл на Блізкім Усходзе, англійскія войскі вядуць аперацыі па акружэнню іракскіх атрадаў, дзеючых у гэтым раёне. У сучасны момант англічане замацаваліся на новых пазіцыях ля Эль-Фалуджы. Англійская авіяцыя падвергла бамбардыроўцы аэрадром Рашыд.

У Сірыі адбываюцца баі паміж сірыйскімі часцямі і войскамі генерала дэ Голя, якія, паводле паведамлення агенцтва Юнайтэд Прэс, уступілі ў Сірыю. Паводле паведамлення агенцтва Рэйтэр, французскія сілы генерала Дэнца атрымалі, відаць, загад прасунуцца ў Ліван з мэтаю прадухілення магчымай інтэрвенцыі англічан з Палесціны.

Англійская авіяцыя зноў падвергла бамбардыроўцы сірыйскія аэрадромы ў Тадморы (Пальміра) і Дамаску.

22 мая. (ТАСС).

АМЕРЫКАНСКІ КАРЭСПАНДЭНТ АБ УМАЦАВАННІ ФРАНЦУЗАМІ ДАКАРА

НЬЮ-ЙОРК, 22 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення вашынгтонскага карэспандэнта газеты «Нью-Йорк таймс», згодна паўных вестак, атрыманых у Вашынгтоне, Францыя паскоранымі тэмпамі ўзмацняе абарону Дакара. На мысе Манюэль умацоўваюцца пастаянныя абарончыя збудаванні. Пры ўваходзе ў гавань Дакара на востраве Горэ ўстаноўлена некалькі новых гармат, у тым ліку і зенітных. Буйнейшыя з устаноўленых тут гармат маюць калібр у 240 мм. Як перадаюць, на аэрадроме ў Дакары знаходзіцца каля 100 самалётаў, галоўным чынам старыя бамбардыроўшчыкі. Французскі гарнізон складаецца з 5 тыс. салдат, у тым ліку адзін батальён зенітчыкаў. Ёсць таксама некалькі туземных часцей. У порце Дакара знаходзяцца французскі лінкор «Рышэльё» водазмяшчэннем у 35 тыс. тон, крэйсеры «Жорж Лейг», «Манкальм» і «Глуар», два або тры эсмінцы і некалькі падводных лодак. Як перадаюць, «Рышэльё» нядаўна быў адрамантаван пасля пашкоджання, атрыманага лінкорам у часе англійскага нападзення на Дакар у ліпені мінулага года.

СТВАРЭННЕ «УПРАЎЛЕННЯ ГРАМАДЗЯНСКАЙ АБАРОНЫ» Ў ЗША

ВАШЫНГТОН, 21 мая. (ТАСС). На прэс-канферэнцыі Рузвельт паведаміў аб стварэнні «управлення грамадзянскай абароны» для прыцягнення грамадзянскага насельніцтва да ажыццяўлення праграмы абароны. Старшынёй упраўлення назначан мэр Нью-Йорка Ла Гардыя, а членамі — прадстаўнікі ваеннага, марскога міністэрстваў і міністэрства юстыцыі. Упраўленне павінна забяспечыць супрацоўніцтва паміж рознымі ўладамі штатаў і муніцыпалітэтамі ў выкананні праграмы нацыянальнай абароны, а таксама аказаць дапамогу ў стварэнні раённых советаў абароны ў розных частках краіны.

ВОСТРАЎ КРЫТ

(Даведка)

Грэчаскі востраў Крыт аказаўся цяпер у цэнтры ваенных дзеянняў ва ўсходняй частцы Міжземнага мора. Пасля адступлення англійскіх войск з Балканскага паўвострава і заняцця Пелапанеса германскімі часцямі англічане захавалі Крыт, як перадавую базу, пануючую над важнейшымі камунікацыямі ў гэтай частцы Міжземнага мора.

Стратэгічнае значэнне Крыта вызначаецца яго геаграфічным палажэннем на марскіх шляхах з Еўропы да азіяцкага ўзбярэжжа Міжземнага мора і да Егіпта. Крыт выцягнуўся як-бы натуральным бар'ерам паміж астравамі Эгейскага мора і Міжземным морам.

Крыт — адзін з самых вялікіх астравоў Міжземнага мора. Ён уступае па велічыні толькі Сіцыліі, Сардыніі і Кіпру. Плошча вострава — 8.590 кв. км., ён мае прадаўгаватую форму. Даўжыня яго з усходу на захад складае 260 км., шырыня з поўначы на поўдзень — ад 8 да 55 км. Насельніцтва вострава — 386 тысяч чалавек. Большасць насельніцтва — грэкі.

З X века востраў каланізован грэкамі, ён уваходзіў у састаў Візантыйскай імперыі, знаходзіўся пад уладай арабаў, потым турак, з 1898 г. атрымаў аўтаномію — пад «заступніцтвам дзяржаў» і пасля балканскай вайны, у 1913 г., быў далучан да Грэцыі.

Уздоўж вострава цягнецца ланцуг гор, якія крута абрываюцца на паўднёвым, не маючым гаваней, беразе і спадзіста спускаюцца на паўночны бок вострава. На гэтым паўночным беразе многа добрых бухт, і тут пераважна размешчаны гарады. Галоўны горад і порт вострава — Кандыя, або Гераклібн (33 тысячы жыхароў). Іншыя вялікія гарады — вялікі гандлёвы порт Канія (26,6 тысячы), Рэтымні (8,6 тысячы). Ад бухты Канія на ўсход скалісты паўвостраў Акротыры служыць абаронай выдатнай прыроднай гавані Суды, прыгоднай для стаянкі вялікіх караблёў. Далей на ўсход размешчаны бухты Кандыя і Малія, затым глыбокая бухта Мерабела і бухта Сітыя.

Пануючыя пазіцыі вострава Крыт, якбы замыкаючага выхад з Эгейскага мора ў Міжземнае, вызначылі яго значэнне, як марской і авіяцыйнай базы, кантраліруючай марскія камунікацыі ў гэтай частцы Міжземнага мора. З развіццём ваенных дзеянняў у басейне Міжземнага мора Мальта, як месца стаянкі англійскага флота, стала аб'ектам пастаянных паветраных бамбардыровак германскай і італьянскай авіяцыі. Тым большае значэнне набывае Крыт. Гавань Суды, напрыклад, аказалася надзейным укрыццем для англійскага міжземнаморскага флота. Яна добра ўмацавана і абаронена берагавой артылерыяй, выгадна размешчанай на акружаючых высотах.

Пасля капітуляцыі грэчаскай арміі на востраў Крыт пераехалі грэчаскі кароль і грэчаскі ўрад, што падкрэсліла значэнне Крыта. Але пасля заняцця Пелапанескага паўвострава і ўсёй Грэцыі наогул германскімі войскамі становішча Крыта стала значна больш уязвімым. Германа-італьянскія паветраныя сілы, маючы аэрадромы ў Грэцыі, на Дадэканескіх астравах, на радзе грэчаскіх астравоў і ў Паўночнай Афрыцы, атрымалі больш шырокую магчымасць наносіць удары англійскім базам і камунікацыям у гэтай частцы Міжземнага мора. Адлегласці ад германскіх аэрадромаў да Крыта з пункту гледжання магчымасцей сучаснай авіяцыі нікчэмны. З вострава Радос да Гераклібна — 30 — 40 лётных мінут, ад Афін да Гераклібна — 40 — 50 мінут.

Уладанне Крытам мае вялікае значэнне для той і другой ваюючай стараны. І пераход вострава з адных рук у другія аказаў-бы ўплыў на абстаноўку на міжземнаморскім фронце вайны.

Пачаліся іспыты ў Мінскай спецшколе. На здымку: выкладчык матэматыкі П. Караневіч гутарыць з вучнямі 10-га класа аб выкананых работах па алгебры. Фото П. Бутрымовіча. (БЕЛТА).

ДРУГІ БЕЛАРУСКІ ТЭАТР У ВІІПУРЫ

ВІІПУРЫ, 22 мая. (Па тэлеграфу). Калектыў Другога Дзяржаўнага беларускага драматычнага тэатра прыбыў на гастролі ў Карэла-Фінскую рэспубліку. На вакзале ў Вііпуры артыстаў беларускага тэатра сустракалі прадстаўнікі партыйных, савецкіх і грамадскіх арганізацый, работнікі мастацтваў [illegible] савецкага горада. [illegible] Урачыстую сустрэчу [illegible] Мітынг, які адбыўся на вакзале, вылўся ў вялікую дэманстрацыю непарушнай дружбы народаў Савецкага Саюза. [illegible]

Тэатр адкрыў [illegible] спектаклем «Ірынка» Кузьмы Чорнага. Зал быў перапоўнены. Першы спектакль прайшоў з вялікім поспехам. Гледачы горача віталі беларускіх акцёраў.

Савецкія арганізацыі Вііпуры [illegible] з горадам, яго гістарычнымі помнікамі, месцамі гераічных баёў з белафінамі.

Заўтра — спектакль для байцоў славутага [illegible] чырвонасцяжнага палка.

Грамадскасць горада праяўляе вялікую цікавасць да гастроляў тэатра.

І. ДОРСКІ.

Новыя прадпрыемствы мясцовай прамысловасці

ПАСТАВЫ. Пастаўскі райпромкамбінат адкрыў у горадзе два новыя прадпрыемствы: слясарна-кавальска-бляхарны цэх і трыкатажна-швейную майстэрню. Слясарна-кавальска-бляхарны цэх рамантуе швейныя машыны, веласіпеды, вырабляе вёдры, тазы, скабяныя і іншыя рэчы. Цэх механізаваны — устаноўлены такарны і фрэзерныя станкі. Чакаецца атрыманне абсталявання для электразваркі.

Трыкатажна-швейная майстэрня прыступіла да выпуску шарсцяных вырабаў з пражы, якая выпрацоўваецца [illegible] райпромкамбінатам. [illegible]

У раёне павялічана [illegible] у два разы больш, чым у мінулым годзе.

У Цэнтральным Савеце Асоавіяхіма БССР

Цэнтральны Савет Асоавіяхіма БССР прыняў рашэнне [illegible] разгортвання [illegible] таварыства. [illegible] ЦС [illegible] значок ПХА [illegible] БССР [illegible] XXIV гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

У рэспубліцы ёсць вялікая колькасць моладзі і членаў Асоавіяхіма [illegible] значкіста «Марак». [illegible]

ЦС Асоавіяхіма БССР засудзіў [illegible] «Новае Жыццё» [illegible] Цэнтральнага Савета.

Футбольны матч паміж камандамі «Дынама» Ленінграда і Мінска

ЛЕНІНГРАД, 22 мая. (Спец. кар. «Звязды»). Сёння адбылася на розыгрыш першынства СССР па футболу паміж камандамі «Дынама» Мінска і Ленінграда. Сустрэчу выйгралі ленінградцы з лікам 3 : 0.

Сёння мінскія дынамаўцы выязджаюць у Маскву. 26 мая яны будуць іграць у Маскве з камандай маскоўскага «Спартака».

Па старонках газет

32 тыс. рублёў [illegible] раённага цэнтра Дрыбін. Тут будуць рамантаваны тратуары, парк, многа жылых дамоў.

(«Савецкая вёска»).

Павялічыў прапускную здольнасць вадзянога млына сельгасарцелі імені Варашылава, Чэрыкаўскага раёна, калгасны мельнік П. Малінін. [illegible] Замест аднаго кола [illegible] жарнавы, [illegible] розных памераў і шасцярэнку. Такое прыстасаванне дае [illegible] пры малой колькасці вады.

(«Сацыялістычная перамога»).

ЮНЫЯ НАТУРАЛІСТЫ— УДЗЕЛЬНІКІ ВЫСТАЎКІ

За выдатныя паказальнікі ў рабоце на вопытных участках мінскай Цэнтральнай станцыі юных натуралістаў 57 юннатаў зацверджаны Галоўвыстаўкомам удзельнікамі Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1941 года. Сярод іх—вучань 21-й сярэдняй школы Нікалай Кугель, які атрымаў у мінулым годзе ў пераліку на 1 гектар 637 цэнтнераў гарбузоў з гектара; вучань гэтай-жа школы Айзік Ліс, які атрымаў 523,5 цэнтнера памідораў з гектара.

Зараз на палях станцыі юныя натуралісты праводзяць вопыты па вырошчванню высокаўраджайных сартоў кок-сагыза, цукровых буракоў, дынь і памідораў.

НОВЫЯ ТВОРЫ МАСТАКА ГУТМАНА

ЛІДА. Мастак Гутман закончыў работу над карцінай з жыцця сялян у былой панскай Польшчы. Карціна выканана па заказу мінскага музея Рэвалюцыі.

Мастак таксама зрабіў барэльеф «Чырвоная Армія на абароне рабочых і сялян» і зараз працуе над вялікім кампазіцыйным творам «Пагранічнікі» для Усесаюзнай выстаўкі выяўленчага мастацтва «Наша радзіма». (БЕЛТА).

ВЫКАНАННЕ ПЛАНА ТОРФЗАВОДАМІ ГАЛОЎТОРФА НАРКАМАТА МЯСЦОВАЙ ПАЛІЎНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР ЗА 22 МАЯ 1941 ГОДА

(у працэнтах)

ЗАВОДЫ	Сутачнае заданне	Календарнае заданне
Асінторф	68,1	77,9
Чырвоны сцяг	84,6	68,8
Ім. Орджанікідзе	19,2	37,8
Ім. Даумана	85,1	62,1
Дукора	80,6	76,9
Радзічава	66,1	52,1
Міханавічы	91,9	76,5
Балбасава	75,9	110,3
Змяёўка	91,4	86,8
Свабода	68,2	45,4
Лукскае	107,3	101,5
Татарка	96,0	77,2
Новая Беларусь	102,9	74,8
Давыдаўка	134,5	59,1
Хвойны Масток	96,8	109,9
Туголіца	69,0	49,5
Усяго па Галоўторфу	77,6	70,8

ПАВЕДАМЛЕННІ

Сёння, у 7 гадзін вечара, у памяшканні партыйных курсаў (вул. Карла Маркса, 31) у аудыторыі 51-й адбудзецца Пленум Сталінскага райкома КП(б)Б.

Уваход па разданых прапусках.

Сёння, у 8 гадзін вечара, у парткабінеце Сталінскага райкома (клуб металістаў, вул. Кірава, 20) адбудзецца лекцыя на тэму **«План 1941 года і размяшчэнне прадукцыйных сіл».** Чытае кандыдат эканамічных навук т. Слепян.

Сёння, у 8 гадзін вечара, у зялікім зале Дома партыйнай асветы адбудзецца лекцыя для закончыўшых вывучэнне падручніка «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». Лекцыю на тэму **«Дыялектычны матэрыялізм і пытанні стратэгіі і тактыкі нашай партыі»** прачытае кандыдат філасофскіх навук тав. Ільюшын. Білеты — у Доме партасветы і ў райкомах КП(б)Б.

Сёння, у 8 гадзін вечара, у Доме настаўніка (Комуністычная, 19) адбудзецца інструктыўная нарада агітатараў Варашылаўскага раёна. Яўка ўсіх агітатараў абавязкова.

25 мая Мінскі гарком КП(б)Б і горвыканком дэпутатаў працоўных праводзяць у гарадскіх парках агульнагарадскія масоўкі, прысвечаныя Дню пазыкатрымальнікаў і ўкладчыкаў.

Пачатак масоўкі ў парку культуры і адпачынку (Пушкінская, 65) у 12 гадзін дня.

Пачатак масоўкі ў парку ім. Горкага ў 18 гадзін.

Білеты — у райкомах КП(б)Б і касах паркаў.

Мінскі гарком КП(б)Б.
Горвыканком дэпутатаў працоўных.

Адказны рэдактар
М. К. АСТАПЕНКА.

Дзяржаўны ордэна Леніна Вялікі тэатр оперы і балета БССР

24 мая
РУСАЛКА
Пачатак у 8 г. веч.

Першы беларускі дзяржаўны ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычны тэатр

24 мая — Прэм'ера
К. Чорны.
У АПОШНЮЮ НОЧ
(Ірынка)
Пачатак у 8 г. веч.

Памяшканне Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР

ГАСТРОЛІ ДЗЯРЖАЎНАГА ПОЛЬСКАГА ТЭАТРА БССР

24 мая—прэм'ера
В. Вішнеўскі
АПТЫМІСТЫЧНАЯ ТРАГЕДЫЯ
Пастаноўка мастацкага кіраўніка тэатра А. Венгерка.
Пачатак у 8 гадзін вечара.
Каса адкрыта з 1—3 і з 5—9 г. веч.
Па калектыўных заяўках прадастаўляецца скідка.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
ГРУНЯ КАРНАКОВА

Кінотэатр «Радзіма»
ТАЯМНІЧЫ ВОСТРАЎ

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ВЯЛІКАЕ ЖЫЦЦЁ

Дзіцячы кінотэатр
Дзённыя сеансы
1. «В кукольной стране».
2. Стары двор.
Вячэрнія сеансы для дарослых
ВЯЛІКІ ВАЛЬС

Кінотэатр «Спартак» («Навіны дня»)
1. Наша Масква
2. Саюзкіножурнал № 42

МІНОБЛМНОГАПРОМСАЮЗУ
ПАТРАБУЮЦЦА:
БУХГАЛТАР-РЭВІЗОР, СТАРШЫ БУХГАЛТАР-КАСІР для работы ў апараце і ГАЛОЎНЫЯ БУХГАЛТАРЫ для работы ў арцелях.
Звяртацца па адрасу: Мінск, вул. Крапоткіна, 58-а. Тэл. 25-991.

УСЕБЕЛАРУСКІ КОНКУРС НА ЛЕПШЫ ФОТАЗДЫМАК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕГРАФНАЕ АГЕНЦТВА (БЕЛТА)
пры Соўнаркоме БССР
АБ'ЯЎЛЯЕ
УСЕБЕЛАРУСКІ КОНКУРС
на лепшы фотаздымак
для рэспубліканскіх, абласных, раённых газет і журналаў БССР.

Конкурс ставіць сваёй мэтай найбольш яркімі фотаілюстрацыямі асвятліць у друку гераічныя будні нашай рэспублікі; жыццё гарадоў і калгасных сёл; работу прамысловасці і транспарта; перамогі сацыялістычнай сельскай гаспадаркі; работу партыйных, комсамольскіх і прафсаюзных арганізацый; жыццё і быт Чырвонай Арміі і работу масавых абаронных арганізацый; фізкультуру і спорт; ахову здароўя; народную асвету; дасягненні навукі і тэхнікі; рост культуры і мастацтваў. Конкурс ставіць таксама сваёй мэтай шырока адлюстразаць дабрабыт нашых гарадоў і сёл, паказаць найбольш жывапісныя куткі нашай рэспублікі.

УМОВЫ КОНКУРСА

1. Да ўдзелу ва ўсебеларускім конкурсе дапускаюцца ўсе фотааматары і фотарэпарцёры БССР.
2. Удзельнікі конкурса высылаюць у двух экземплярах добраякасныя плёначныя негатывы або шкло стандартных памераў (6 х 9 або 9 х 12 см.).
3. Негатывы павінны быць нармальна экспанiраваны і правільна праяўлены. На негатывах не павінна быць ніякіх механічных пашкоджанняў, царапін і плям.
4. Высылаемыя негатывы абавязкова суправаджаюцца тэкстоўкай з надпісам «На конкурс». У тэкстоўцы падрабязна даецца змест здымка і паведамляецца прозвішча, імя і імя па бацьку, месца работы, займаемая пасада і адрас аўтара.
5. У час конкурса ўдзельнікі атрымліваюць патрэбную ім пісьмовую і вусную кансультацыю па ўсіх прысланых негатывах.
6. Ацэнку здымкаў будзе рабіць журы з пункту гледжання:
а) актуальнасці тэмы,
б) своечасовай прысылкі негатываў,
в) кампазіцыі кадра,
г) тэхнічнай якасці негатыва.
7. Лепшыя здымкі, аднесеныя да першай катэгорыі, будуць накіраваны ў Маскву, у фотахроніку ТАСС для скарыстання ў цэнтральным друку; гэтыя-ж кадры накіроўваюцца і ў рэспубліканскі друк.
8. Лепшыя здымкі, аднесеныя да другой катэгорыі, будуць праз рэдакцыю фотахронікі БЕЛТА скарыстаны для рэспубліканскіх, абласных і раённых газет.
9. З лепшых конкурсных здымкаў арганізуюцца вітрыны ў парку культуры і адпачынку сталіцы рэспублікі. Да XXIV гадавіны Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі з конкурсных матэрыялаў выпускаецца вялікім тыражом выстаўка на тэму «Наша рэспубліка».

ЗА ЗДЫМКІ ПЕРШАЙ КАТЭГОРЫІ ЎСТАНАЎЛЯЮЦЦА НАСТУПНЫЯ ПРЭМІІ:
Здымкі (негатывы), прынятыя фотахронікай ТАСС для саюзнага друку:
2 ПЕРШЫЯ ПРЭМІІ ПА 400 РУБ
3 ДРУГІЯ ПРЭМІІ ПА 200 РУБ.
5 ТРЭЦІХ ПРЭМІЙ ПА 150 РУБ.
ПА ДРУГОЙ КАТЭГОРЫІ — за лепшыя здымкі, прынятыя фотахронікай БЕЛТА для рэспубліканскага друку:
2 ПЕРШЫЯ ПРЭМІІ ПА 250 РУБ.
4 ДРУГІЯ ПРЭМІІ ПА 150 РУБ.
10 ТРЭЦІХ ПРЭМІЙ ПА 75 РУБ.
Апрача таго, за ўсе скарыстаныя ў друку здымкі будзе аплачан ганарар.

КОНКУРС ПАЧНЕЦЦА 1 ЧЭРВЕНЯ 1941 г. і КОНЧЫЦЦА (апошні дзень адпраўкі матэрыялаў на конкурс) 1 КАСТРЫЧНІКА 1941 г.
Рашэнне журы конкурса будзе апублікавана 1 лістапада 1941 г.
НЕГАТЫВЫ ПАСЫЛАЦЬ у фотахроніку БЕЛТА: Мінск, Комсамольская, 46.
(БЕЛТА).

ДЗЯРЖЦЫРК (Парк ім. Горкага, тэл. 22-725)
Сёння, 23 мая летні сезон 1941 г.
АДКРЫЦЦЁ ЦЫРКА
Штодзённа ВЯЛІКАЕ ЦЫРКАВОЕ ПРАДСТАЎЛЕННЕ
ў трох аддзяленнях.
У праграме—усе віды цыркавога мастацтва.
Каса цырка адкрыта з 12 гадзін дня.
Пачатак у 8 г. 30 м. веч.
Прымаюцца заяўкі на калектыўныя паходы. Выпушчаны ільготныя талоны са скідкай.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ
ІНСТЫТУТ ЖУРНАЛІСТЫКІ
імені С. М. КІРАВА
аб'яўляе ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ
НА 1941/42 ВУЧЭБНЫ ГОД
ІНСТЫТУТ РЫХТУЕ РАБОТНІКАЎ РЭСПУБЛІКАНСКІХ, АБЛАСНЫХ І РАЁННЫХ ГАЗЕТ.
Тэрмін навучання—4 годы.
У інстытут прымаюцца грамадзяне СССР ва ўзросце ад 17 да 35 год, якія маюць закончаную сярэднюю асвету. Выдатнікі прымаюцца без экзамена, а астатнія паступаючыя трымаюць экзамены па наступных прадметах: а) рускай мове і літаратуры; б) беларускай мове; в) гісторыі народаў СССР; г) геаграфіі; д) адной з замежных моў (нямецкай, англійскай, французскай)—па выбару паступаючага.
Заявы падаваць на імя дырэктара інстытута з прыкладаннем дакументаў: а) аўтабіяграфіі; б) атэстата аб асвеце (у арыгінале); в) пашпарта (прад'яўляецца асабіста); г) трох фотакартак; д) даведкі аб адносінах да воінскага абавязку (для ваеннаабавязаных).
Прыёмныя экзамены — з 1 па 20 жніўня.
Пачатак заняткаў 1 верасня.
Іншагароднія забяспечваюцца інтэрнатам (члены сям'і інтэрнатам не забяспечваюцца).
Стыпендыя на агульных падставах—235 руб. у месяц.
ЗАПРОСЫ І ДАКУМЕНТЫ НАКІРОЎВАЦЬ ПА АДРАСУ: Мінск, вул. К. Маркса, 31, інстытут журналістыкі (тэлеф. 2-57-81).
ДЫРЭКЦЫЯ.

БАЦЬКІ І ВУЧНІ!
НЕПАТРЭБНЫЯ ВАМ
скарыстаныя стабільныя
ПАДРУЧНІКІ
ПРАДАВАЙЦЕ
КНІЖНЫМ МАГАЗІНАМ І КІЁСКАМ УПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЯ ДВБ
ва ўсіх гарадах і раёнах БССР
па цэнах, зацверджаных Наркамгандлем.
УПРАЎЛЕННЕ КНІГАГАНДЛЯ ДВБ.

ДЗЯРЖСТРАХ СССР
ДА ЎВАГІ ГРАМАДЗЯН!
ЖЫВЁЛУ, застрахаваную па абавязковаму акладному страхаванню, можна застрахаваць у дабравольным парадку да поўнага кошту па дзяржаўных прэдзельна-закупачных цэнах.
За паўшую жывёлу Дзяржстрах уплачвае страхавую ўзнагароду ў прэдзелах тоі сумы, на якую застрахавана кожная жывёла.
СТРАХАВАННЕ ПРЫМАЕЦЦА ІНСПЕКТАРАМІ І АГЕНТАМІ ДЗЯРЖСТРАХА.
Грамадзяне страхуйце сваю жывёлу!
ЗА ДАВЕДКАМІ І РАЗ'ЯСНЕННЯМІ ЗВЯРТАЙЦЕСЯ Ў СТРАХАВЫЯ ІНСПЕКЦЫІ РАЙ(ГОР)ФІНАДДЗЕЛАЎ.
УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА БССР.

У аддзел аб'яў званіце па тэл. 20-844

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Мінск, Совецкая, 49 Тэлефоны: адказны рэдактар — 2-00-00 (камутатар): дадатковы — 102, прыёмная рэдактара — 2-13-52, намеснік адказнага рэдактара 2-51-88, адказны сакратар — 2-24-12, намеснік адказнага сакратара — 2-13-53, сакратарыят — 2-08-30. Аддзелаў: загадчык партыйнага аддзела — 2-18-46, літработнікаў — 2-13-56, загадчык аддзела прапаганды і агітацыі — 2-51-89, загадчык эканамічнага аддзела — 2-39-55, сельгас[illegible] — 2-13-57 [illegible] працоўных — 2-18-85, заг. выдавецтва — 2-13-58, бухгалтэрыя выдавецтва і аддзел аб'яў — 2-08-44, выпускаючы—2-47-68, карэктарская— 2-13-57.

У2283. Друкарня газеты «Звязда». К. М., Ш.